

**Извештај о ревизији правилности пословања
Вишег суда у Крагујевцу, Крагујевац
у делу који се односи на јавне набавке за 2019. и 2020.
годину и расходе за запослене за 2020. годину**

Број: 400-801/2021-03/17

Београд, 27. децембар 2021. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Насловна слика преузета са странице https://kg.os.sud.rs/images/DSC_8906.jpg

Зашто смо спровели ову ревизију?

Теме за ревизију правилности пословања одређене су на основу резултата до сада спроведених ревизија финансијских извештаја и правилности пословања код индиректних корисника јавних средстава.

Област јавних набавки и област обрачуна и исплате расхода за запослене процењене су као ризичне области пословања, из разлога што су у овим областима утврђене значајне неправилности, у претходно спроведеним ревизијама.

Најчешће неправилности у области јавних набавки односиле су се на: набавке без спроведеног поступка јавне набавке, набавке предметних добара преко уговорене вредности, непостојање контроле извршења уговора, непостојање евиденције о извршеним набавкама и плаћањима, што указује на слабости и одсуство интерних контрола у скоро свим фазама уговарања и праћења извршења закључених уговора о набавци.

Код обрачуна плата у јавном сектору, најчешће неправилности односе се на погрешну примену коефицијената, основица и додатака у обрачуна плата.

Шта смо препоручили?

Одговорним лицима Суда дато је укупно три препоруке и то:

- да код описа предмета набавке користе ознаке из Општег речника набавке и сачињавају конкурсну документацију у складу са прописима из ове области;
- да донесу План интегритета, сходно прописима који регулишу ову област.

Резиме

Суд је спровео поступке јавних набавки у складу са прописима који уређују област јавних набавки, односно без материјално значајних неправилности, док је на основу одобрења ресорног министарства, а без сагласности надлежног тела Владе запошљавао и ангажовао лица на одређено време и по уговорима о привременим и повременим пословима чији је број већи од 10% укупног броја запослених у Суду.

Суд је у фази планирања поступака јавних набавки документовао спроведена истраживања тржишта. Осим једног поступка јавне набавке у којем није прецизно навео начин доказивања постављеног захтева у конкурсној документацији, остале поступке јавних набавки у 2019/2020. години Суд је спровео у складу са прописима који уређују област јавних набавки, односно без материјално значајних неправилности. Набавку добара и услуга Суд је вршио у складу са закљученим уговорима о јавној набавци.

На основу одобрења Министарства правде, Суд је у 2020. години запослио 9 лица на одређено време и ангажовао 4 лица по уговору о привременим и повременим пословима, без сагласности комисије Владе за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава и по том основу исплатио плате у износу од 6,07 милиона динара (брuto), што није у складу са Законом о буџетском систему и прописима који уређују запошљавање и додатно ангажовање лица у јавном сектору. За запошљавање ових лица у 2021. години Суд је прибавио сагласности надлежног органа, односно Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Обрачун и исплату плата за судије и судско особље, као и исплату осталих расхода за запослене Суд је извршио у складу са прописима.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	5
1. Јавне набавке	5
1.1. Суд је у фази планирања поступака јавних набавки документовао спроведена истраживања тржишта	5
1.2. Суд је спровео поступке јавних набавки без материјално значајних неправилности и извршио набавку добара/услуга у складу са закљученим уговорима	5
2. Расходи за запослене	5
2.1. Број запослених лица на одређено време због повећаног обима посла и ангажованих лица по уговору о привременим и повременим пословима је био већи од дозвољеног броја.....	5
2.2. Суд је извршио обрачун и исплату плата за судије и судско особље у складу са прописима који уређују обрачун и исплату плата за ове категорије запослених	6
2.3. Суд је извршио обрачун и исплату осталих расхода за запослене (остале помоћи запосленим радницима, накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада и јубиларне награде) у складу са прописима	6
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	8
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	10
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	12
1. Предмет ревизије	12
2. Ревидирани период пословања	12
3. Информације о субјекту ревизије.....	12
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима	14
5. Критеријуми	15
6. Методологија рада	16
7. Стандарди ревизије примењени у ревизији	16
V Прилози.....	17
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	18
Прилог 2 - Предузете мере у поступку ревизије.....	25
Прилог 3 – Јавне набавке	26
Прилог 4 – Расходи за запослене.....	33

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. Јавне набавке

1.1. Суд је у фази планирања поступака јавних набавки документовао спроведена истраживања тржишта

1.1.1. Суд је документовао радње које се односе на спроведена истраживања тржишта, у фази планирања набавки.
Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја.

1.2. Суд је спровео поступке јавних набавки без материјално значајних неправилности и извршио набавку добара/услуга у складу са закљученим уговорима

1.2.1. Одлуке о покретању поступка јавних набавки мале вредности број 3/2019, 2/2020 и 3/2020 не садрже назив и ознаку из општег речника набавке, што није у складу са чланом 53. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама (1)¹.
У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 2).

1.2.2. Изменом и допуном конкурсне документације за поступак јавне набавке мале вредности број 3/2020 - Услуге рециклирања тонера за штампаче, није прецизно наведен начин на који понуђачи испуњавају постављени захтев у вези са доставом Интегралне дозволе за сакупљање и транспорт, складиштење и третман неопасног отпада, што није у складу са чланом 61. став 1. Закона о јавним набавкама (1).
У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

1.2.3. Суд је у 2019/2020. години спровео поступке јавних набавки у складу са прописима који уређују област јавних набавки, односно без материјално значајних неправилности, и набављао добра и услуге у складу са закљученим уговорима о јавним набавкама.
Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја

1.2.4. Суд је у складу са одредбама члана 132. Закона о јавним набавкама (1) достављао Управи за јавне набавке кварталне извештаје са подацима о спроведеним поступцима јавних набавки и закљученим уговорима.
Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 3 овог извештаја

2. Расходи за запослене

2.1. Број запослених лица на одређено време због повећаног обима посла и ангажованих лица по уговору о привременим и повременим пословима је био већи од дозвољеног броја

2.1.1. Поступајући у оквиру својих овлашћења, Суд се као индиректни буџетски корисник јавних средства, током 2020. године обраћао Министарству правде, са писаним и образложеним захтевом за пријем у радни однос лица на одређено време због повећаног обима посла и ангажовање лица по уговорима. Министарство правде је на упућене захтеве давало писане сагласности Суду за ново запошљавање лица чији је број био већи од 10% укупног броја запослених, а да претходно није прибавило сагласности надлежног тела Владе.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 124/12, 14/15 и 68/15

На основу одобрења Министарства правде, Суд је у 2020. години запослио 9 лица на одређено време и ангажовао 4 лица по уговору о привременим и повременим пословима, без сагласности комисије Владе за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава и по том основу исплатио плате у износу од 6,07 милиона динара (брuto), што није у складу са чланом 27е. став 37. и чланом 56. став 4. Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 3. став 1. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 4 овог извештаја

2.2. Суд је извршио обрачун и исплату плата за судије и судско особље у складу са прописима који уређују обрачун и исплату плата за ове категорије запослених

2.2.1. Суд је у 2020. години вршио обрачун и исплату плата, додатака и накнаде за судије и судско особље у складу са прописима који регулишу обрачун и исплату плата за ове категорије запослених. Социјални доприноси на терет послодавца обрачунати су и исплаћени у складу са важећим прописима.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 4 овог извештаја

2.3. Суд је извршио обрачун и исплату осталих расхода за запослене (остале помоћи запосленим радницима, накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада и јубиларне награде) у складу са прописима

2.3.1. Суд је извршио обрачун и исплату остале помоћи запосленим радницима које се односе на побољшање материјалног положаја и услова рада запослених у правосуђу у складу са чланом 44. Посебног колективног уговора за државне органе² у висини одређеној Решењима Министарства правде.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 4 овог извештаја

2.3.2. Суд је извршио обрачун и исплату накнаде трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у складу са прописима и интерним актом. Запослени у Суду документују накнаде трошкова превоза, а Суд је вршио умањење ове накнаде за дане када запослени није долазио на посао.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 4 овог извештаја

2.3.3. Суд је извршио обрачун и исплату јубиларних награда са припадајућим порезима у складу са прописима, а на основу донетих решења о утврђивању права на јубиларну награду.

Детаљнији подаци садржани су у Прилогу 4 овог извештаја

² „Службени гласник РС“, бр. 38/19 и 55/20

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на:

(1) Прилог 4 - Расходи за запослене, тачку 3) Социјална давања запосленима, Остале помоћи запосленим радницима, која се односи на неусаглашеност одредби става 1. члана 17. Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину³ са чланом 8. истог закона и са ставом 2. члана 51. Закона о судским таксама⁴, а у вези са месечним исплатама на име побољшања материјалног положаја и услова рада запослених у судовима, који су судско особље, а исплаћене су на основу члана 44. Посебног колективног уговора за државне органе⁵ у висини одређеној решењем министра надлежног за послове правосуђа.

(2) чињеницу да је Министарство правде у 2020. години давало сагласности својим индиректним корисницима за додатно запошљавање лица на одређено време и ангажовање по уговорима, а које прелази 10% укупног броја запослених без прибављене сагласности комисије Владе за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, што није у складу са чланом 27е. став 37. Закона о буџетском систему и Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

³ „Службени гласник РС“, број 84/19

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 28/94,53/95,16/97, 34/01-др. закон, 9/02, 29/04, 61/05, 116/08 -др.зак, 31/09, 101/11, 93/12, 93/14,106/15 и 95/18

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 38/2019 и 55/20

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1⁶

1. Поступајући у оквиру својих овлашћења, Суд се као индиректни буџетски корисник јавних средства, током 2020. године обраћао Министарству правде, са писаним и образложеним захтевом за пријем у радни однос лица на одређено време због повећаног обима посла и ангажовање лица по уговорима. Министарство правде је на упућене захтеве давало писане сагласности Суду за ново запошљавање лица чији је број био већи од 10% укупног броја запослених, а да претходно није прибавило сагласности надлежног тела Владе.

На основу одобрења Министарства правде, Суд је у 2020. години запослио 9 лица на одређено време и ангажовао 4 лица по уговору о привременим и повременим пословима, без сагласности комисије Владе за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава и по том основу исплатио плате у износу од 6,07 милиона динара (бруто), што није у складу са чланом 27е. став 37. и чланом 56. став 4. Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 3. став 1. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. (Прилог 4 – Расходи за запослене, Плате, додаци и накнаде запослених (зараде))

ПРИОРИТЕТ 2⁷

2. Одлуке о покретању поступка јавних набавки мале вредности број 3/2019, 2/2020 и 3/2020 не садрже назив и ознаку из општег речника набавке, што није у складу са чланом 53. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама (1). (Прилог 3 – Јавне набавке, Спровођење поступка јавних набавки)

3. Изменом и допуном конкурсне документације за поступак јавне набавке мале вредности број 3/2020 - Услуге рециклирања тонера за штампаче, није прецизно наведен начин на који понуђачи испуњавају постављени захтев у вези са доставом Интегралне дозволе за сакупљање и транспорт, складиштење и третман неопасног отпада, што није у складу са чланом 61. став 1. Закона о јавним набавкама (1). (Прилог 3 – Јавне набавке, Спровођење поступка јавних набавки)

4. Суд није донео План интегритета којим је утврдио области и процесе који су нарочито ризични за настанак корупције и утврдио превентивне мере којима се отклањају ризици од корупције што није у складу са чланом 95. ставом 1. Закона о спречавању корупције⁸. (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, План интегритета)

5. Суд није успоставио систем финансијског управљања и контроле јер није: донео Стратегију управљања ризицима и успоставио Регистре ризика; утврдио и описао пословне процесе у организацији и успоставио све контролне активности; уредио целовит систем информисања, комуникације и праћења система, што није у складу са чланом 81. Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁹. (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, Финансијско управљање и контрола)

⁶ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана

⁷ ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 35/19, 88/19 и 11/21 – аутентично тумачење

⁹ „Службени гласник РС“, број 89/19

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 2

1. Препоручујемо одговорним лицима Суда да код описа предмета набавке користе ознаке из Општег речника набавке у складу са прописима о јавним набавкама. (Прилог 3 – Јавне набавке, Спровођење поступка јавних набавки)

2. Препоручујемо одговорним лицима Суда да сачињавају конкурсну документацију у складу са прописима о јавним набавкама. (Прилог 3 – Јавне набавке, Спровођење поступка јавних набавки)

3. Препоручујемо одговорним лицима Суда да израде План интегритета у складу са прописима који регулишу спречавање корупције. (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, План интегритета)

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Виши суд у Крагујевцу је, на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Виши суд у Крагујевцу је обавезан да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Виши суд у Крагујевцу обавезан је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана Виши суд у Крагујевцу обавезан је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице;
3. За неправилности трећег приоритета, односно за чије је отклањање потребно време дуже од годину дана Виши суд у Крагујевцу обавезан је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице;

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи

облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. ст 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
27. децембар 2021. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 2. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији¹⁰, Закључка о спровођењу ревизије број 400-801/2021-03/1 од 1. априла 2021. године и Закључка о допуни Закључка о спровођењу ревизије број 400-801/2021-03/6 од 9. јула 2021. године.

1. Предмет ревизије

Спроводи се ревизија правилности пословања Вишег Суда у Крагујевцу, Крагујевац, Трг Војводе Радомира Путника број 4 која се односи на јавне набавке и расходе за запослене.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у период од 1. јануара 2019. године до 31. децембра 2020. године за област ревизије јавне набавке и период од 1. јануара до 31. децембра 2020. године за област ревизије расхода за запослене.

3. Информације о субјекту ревизије

Субјект ревизије послује под називом Виши суд у Крагујевцу, Крагујевац (у даљем тексту: Суд), Трг Војводе Радомира Путника број 4, матични број: 17772937, шифра делатности: 8423, ПИБ: 106398956.

Правилником о списку корисника јавних средстава¹¹, Суд је сврстан као тип 2 корисника јавних средстава, односно као индиректни корисник буџетских средстава, а јединствен број овог корисника јавних средстава је 80440.

Историјат Суда

Судска власт је јединствена на територији Републике Србије¹² и припада судовима опште и посебне надлежности. Оснивање, организацију, надлежност, уређење и састав судова Устав је препустио да се уреде законом, с тим да се не могу оснивати привремене, преки или ванредни судови¹³.

Законом о уређењу судова из 2001. године¹⁴ судови опште надлежности били су општински судови, окружни судови, Апелациони суд и Врховни суд Србије. Општински суд оснива се за територију једне или више општина, а окружни суд за територију више општина. Чланом 22. наведеног закона била је уређена надлежност окружног суда, чију надлежност су касније преузели виши судови. Изменама и допунама Закона о уређењу судова из 2006. године¹⁵ окружни судови су одређени као непосредно виши судови за општинске судове.

Законом о уређењу судова из 2008. године¹⁶ у Србији су основани виши судови, а њихов рад је почео 1. јануара 2010. године. Виши судови су судови опште надлежности који се оснивају за подручје једног или више основних судова.

Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава¹⁷ који је у примени од 1. јануара 2014. године, Виши суд у Крагујевцу основан је за подручје Основног суда у Крагујевцу и Основног суда у Аранђеловцу, с тим што је Основни суд у Крагујевцу основан за територију општина Баточина, Кнић, Лапово и за град Крагујевац, а Основни суд у Аранђеловцу за територију општина Аранђеловац, Рача и Топола, са судском јединицом у Тополи.

Виши суд у Крагујевцу, смештен је у згради правосудних органа у Крагујевцу, која је

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр. 101/05,54/07, 36/10 и 44/18 –др. закон.

¹¹ „Службени гласник РС“, број 160/20

¹² Члан 142. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06)

¹³ Члан 143. став 1-3 Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06)

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 63/01

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 63/01, 42/02, 27/03, 29/04, 101/05 и 46/06, члан 14

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 116/08

¹⁷ „Службени гласник РС“, број 101/13

изграђена у периоду од 1902. до 1904. године и некада се звала Палата Окружног начелства, а која представља најрепрезентативнију зграду у историји Крагујевца. У истој згради смештени су и Апелациони и Основни суд у Крагујевцу. Комплетна судска зграда налази се под заштитом Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу, а од стране Скупштине Србије категорисана је као непокретно културно добро од изузетног значаја.

Делатност

Законом о уређењу судова¹⁸ прописано је да су судови самостални и независни државни органи који штите слободе и права грађана, законом утврђена права и интересе правних субјеката и обезбеђују уставност и законитост. Судови суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, и на основу општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Наведеним законом утврђена је надлежност Вишег суда и прописано да Виши суд суди у првом и другом степену.

Виши суд у првом степену: 1) суди за кривична дела за која је као главна казна предвиђена казна затвора преко десет година; 2) суди за кривична дела: против човечности и других добара заштићених међународним правом, против Војске Србије; одавање државне тајне; одавање службене тајне; кривично дело прописано законом који уређује тајност података; позивање на насилну промену уставног уређења; изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости; повреда територијалног суверенитета; удруживање ради противуставне делатности; повреда угледа Републике Србије; повреда угледа стране државе или међународне организације; прање новца; кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика; угрожавање безбедности ваздушног саобраћаја; убиство на мах; силовање; обљуба над немоћним лицем; обљуба злоупотребом положаја; отмица; трговина малолетним лицима ради усвојења; насилничко понашање на спортској приредби и јавном скупу; примање мита; злоупотреба положаја одговорног лица (члан 234. став 3. Кривичног законика); и кривична дела за која је посебним законом утврђена посебна надлежност вишег суда; злоупотреба у јавним набавкама (члан 234а став 3. Кривичног законика); 3) суди у кривичном поступку према малолетним учиниоцима кривичних дела; 4) одлучује о молби за престанак мере безбедности или правне последице осуде за кривична дела из своје надлежности; 5) одлучује о захтевима за рехабилитацију; 6) одлучује о забрани растурања штампе и ширења информација средствима јавног информисања; 7) суди у грађанскоправним споровима кад вредност предмета спора омогућује изјављивање ревизије; у споровима о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола, односно топографије полупроводничких производа и оплемењивача биљних сорти ако није надлежан други суд; у споровима о оспоравању или утврђивању очинства и материнства; у споровима за заштиту од дискриминације и злостављања на раду; у споровима о објављивању исправке информације и одговора на информацију због повреде забране говора мржње, заштите права на приватни живот, односно права на лични запис, пропуштања објављивања информације и накнаде штете у вези са објављивањем информације и 8) суди у споровима поводом штрајка; поводом колективних уговора ако спор није решен пред арбитражом; поводом обавезног социјалног осигурања ако није надлежан други суд; поводом матичне евиденције; поводом избора и разрешења органа правних лица ако није надлежан други суд.

Виши суд у другом степену одлучује о жалбама на одлуке основних судова: 1) о мерама за обезбеђење присуства окривљеног; 2) за кривична дела за које је прописана новчана казна и казна затвора до пет година; 3) на решења у грађанскоправним споровима, на пресуде у споровима мале вредности у извршним поступцима и поступцима обезбеђења и у ванпарничним поступцима.

Такође, Виши суд води поступак за изручење окривљених и осуђених лица, пружа

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – др. закон, 78/11 – др. закон, 101/11, 101/13, 106/15, 40/15 – др.закон, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 – одлука УС, 87/18 и 88/18 – одлука УС, члан 23

међународну правну помоћ у поступцима за кривична дела из своје надлежности, извршава кривичну пресуду иностраног суда, одлучује о признању и извршењу страних судских и арбитражних одлука ако није надлежан други суд, одлучује о сукобу надлежности основних судова са свог подручја, обезбеђује и пружа помоћ и подршку сведоцима и оштећенима и врши друге послове одређене законом.

Унутрашња организација Суда

У седишту Суда налазе се Судска управа, судска одељења и остале пратеће организационе јединице.

У Судској управи обављају се, између осталог, послови уређивања унутрашњег пословања Суда и старања о благовременом и уредном обављању послова у Суду. Пословима судске управе руководи председник Суда, док заменик председника Суда обавља послове у складу са датим овлашћењима, обавезама и одговорностима.

Годишњим распоредом послова одређују се судска одељења, судска већа и судије који их чине, председници одељења и већа, као и судије које ће их замењивати и послови судијских помоћника. У Вишем суду у Крагујевцу образована су следећа судска одељења: 1) Кривично одељење, 2) Одељење за претходни поступак, 3) Грађанско одељење, 4) Одељење судске праксе и 5) Припремно одељење.

Број судија Вишег суда у Крагујевцу одређен је Одлуком Високог савета судства о броју судија у судовима¹⁹. Суд има 18 судија, заједно са председником суда. Годишњим распоредом послова Вишег суд у Крагујевцу за 2020. годину број Су I-2-4/19 од 24.12.2019. године извршено је распоређивање судија по Одељењима Суда. У 2020. години на судијским пословима било је распоређено 13 судија.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Вишем суду у Крагујевцу²⁰ утврђене су организационе јединице Суда, као и послови који се у њима обављају, руковођење судским и организационим јединицама, систематизација радних места са укупним бројем државних службеника и намештеника, број и називи радних места са звањима, описима послова и условима за запослење за свако радно место. У Суду су образоване следеће организационе јединице: 1) Судска управа, 2) Судска писарница, 3) Рачуноводство суда, 4) Дактилобиро, 5) Служба за информатичке послове и 6) Техничка служба. Послове на радним местима обавља судско особље кога чине: судијски помоћници, државни службеници и намештеници запослени на административним, техничким, финансијским, информатичким и осталим пратећим пословима значајним за судску власт. За обављање послова из делокруга Суда систематизовано је 20 радних места за 42 запослена који за свој рад одговарају непосредном руководиоцу и председнику суда.

Председник суда је одговорно лице суда које представља суд, руководи судском управом и одговоран је за правилан и благовремен рад суда. Овлашћења и дужности Председника суда регулисана су Законом о судијама, Законом о уређењу судова и Судским пословником.

Основни извори финансирања

Средства за рад виших судова обезбеђују се у буџету Републике Србије у оквиру Раздела 6 – Судови, Глава 6.6 – Виши судови, Програма 1603 - Рад судова, Програмске активности 0013 – Спровођење судских поступака Виших судова и Програмске активности 0014 - Административна подршка спровођењу судских поступака Виших судова. Средства за рад судова обезбеђују се из општих прихода и примања буџета и из сопствених прихода од наплаћених судских такси, као и из нераспоређеног вишка прихода из ранијих година.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са Стандардом за ревизију правилности пословања ISSAI 4000 и усвојеним

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 88/15, 6/16, 11/16, 48/16, 73/16, 104/16, 24/17, 31/17, 54/17, 10/18, ... 10/19, 48/19, 67/19, 20/20, 25/20, 78/20

²⁰ број Су-I-9-5/19 од 07.03.2019. године и број Су-I-9-9/19 од 07.06.2019. године

методолошким приступом рада у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима, са применљивим критеријумима.

Ревизија је почела даном доношења закључка за спровођење ревизије, 1 априла 2021. године. Спроводио се у седишту Суда и у просторијама ДРИ, на основу прикупљене документације и доказа.

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да би добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са спровођењем поступака јавних набавки и утврђивањем, обрачуном и исплатом расхода за запослене (који обухватају плате, додатке и накнаде запослених (зараде) - група конта 411000, социјалне доприносе на терет послодавца – група конта 412000, социјална давања запослених – група конта 414000, накнаде трошкова за запослене – група конта 415000 и награде запосленима и остале посебне расходе – група конта 416000) извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања у делу који се односи на спровођење поступака јавних набавки и утврђивање, обрачун и исплату горе наведених расхода за запослене Вишег суда у Крагујевцу.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

У ревизији правилности пословања Суда у вези са јавним набавкама вршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима и општим актима који су идентификовани као критеријуми:

- Закон о јавним набавкама, који је био у примени до 30. јуна 2020. године (1)²¹,
- Закон о јавним набавкама, који се примењује од 1. јула 2020. године (2)²²,
- Уредба о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година²³,
- подзаконски акти донети у примени Закона о јавним набавкама и
- интерна акта Суда којима је уређена област јавних набавки.

У ревизији правилности пословања Суда у вези са утврђивањем, обрачуном и исплатом расхода за запослене вршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима и општим актима који су идентификовани као критеријуми:

- Закон о буџетском систему²⁴ у деловима којима је уређен рад индиректних корисника буџета Републике Србије,
- Закон о буџету Републике Србије за 2020. годину²⁵,
- Закон о судијама²⁶,
- Закон о уређењу судова²⁷,
- Закон о раду²⁸,

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 124/12, 14/15 и 68/15

²² „Службени гласник РС“, број 91/19

²³ „Службени гласник РС“, бр. 21/14 и 18/19

²⁴ „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10... 31/19 и 72/19

²⁵ „Службени гласник РС“, бр. 84/19, 60/20 – уредба и 135/20

²⁶ „Службени гласник РС“, бр. 116/08, 58/09 - одлука УС, 104/09, 101/10, 8/12 - одлука УС, 121/12, 124/12 - одлука УС, 101/13, 111/14 - одлука УС, 117/14, 40/15, 63/15 - одлука УС, 106/15, 63/16 - одлука УС, 47/17

²⁷ „Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11-др. закон, 78/11-др. закон, 101/11, 101/13, 40/15-др. закон, 106/15,13/16, 108/16, 113/17, 65/18-УС, 87/18 и 88/18-УС

²⁸ „Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05... 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење

- Закон о државним службеницима²⁹,
- Закон о платама државних службеника и намештеника³⁰,
- Закон о порезу на доходак грађана³¹,
- Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање³²,
- Уредба о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима³³,
- Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника³⁴,
- Посебан колективни уговор за државне органе³⁵,
- Одлука о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину³⁶ и
- интерна акта Суда којима је уређена област расхода за запослене.

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа који уређују област јавних набавки и област расхода за запослене;
- анализу интерних аката Вишег суда у Крагујевцу којима је уређена област јавних набавки и област расхода за запослене;
- испитивање активности, трансакција, одлука Вишег суда у Крагујевцу у вези са пословима јавних набавки и утврђивањем, обрачуном и исплатом плата, додатака и накнада запослених, социјалних доприноса на терет послодавца, социјалних давања запосленима, накнада трошкова за запослене, награда запосленима и осталих посебних расхода;
- интервјуисање одговорних особа Вишег суда у Крагујевцу.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Вишег суда у Крагујевцу како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора“, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања“ и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања“.

²⁹ „Службени гласник РС“, бр. 79/05, 81/05 - испр., 83/05 - испр., 64/07, 67/07 - испр., 116/08, 104/09, 99/14, 94/17, 95/18 и 157/20

³⁰ „Службени гласник РС“, бр. 62/06, 63/06-испр., 115/06-испр., 101/07, 99/10, 108/13, 99/14 и 95/18

³¹ „Службени гласник РС“, бр. 24/01, 80/02 – др. закон, ... 4/19 – усклађени дин. изн. и 86/19

³² „Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, ...95/18 и 4/19 - усклађени дин. изн. 86/19 и 5/20 - усклађени дин. изн.

³³ „Службени гласник РС“, бр. 44/08 – пречишћен текст и 78/12

³⁴ „Службени гласник РС“, бр. 98/07 – пречишћен текст, 84/14 и 84/15

³⁵ „Службени гласник РС“, бр. 38/19 и 55/20

³⁶ „Службени гласник РС“, бр. 61/17, 82/17, 92/17, 111/17, 14/18, 45/18, 78/18, 89/18, 102/18, 30/19, 42/19, 59/19, 79/19, 84/19 и 88/19

V Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Законом о буџетском систему дефинисано је да интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава;
- 2) интерну ревизију код корисника јавних средстава и
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија - Централна јединица за хармонизацију.

Финансијско управљање и контрола

Према члану 81. Закона о буџетском систему сви корисници јавних средстава су у обавези да успоставе систем финансијског управљања и контроле. За успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле одговоран је руководилац корисника јавних средстава, који је у обавези да до 31. марта текуће године за претходну годину извести Министарство финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле у својој организацији.

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору прописани су заједнички критеријуми и стандарди за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле код корисника јавних средстава. Систем финансијског управљања и контроле обухвата пет елемената: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникацију и праћење и процену система.

Суд је доставио Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2020. годину и Изјаву о интерним контролама за 2020. годину Министарству финансија - Централној јединици за хармонизацију. У наведеном извештају, Суд се изјаснио да закључно са 31.12.2020. године није успоставио систем финансијског управљања и контроле.

У 2021. години Суд је започео поступак увођења система финансијског управљања и контроле, тако што је именовано лице задужено за успостављање овог система и образовао радну групу која ће се бавити питањима увођења и развоја система финансијског управљања и контроле у Суду.

1. Контролно окружење

Контролно окружење одржава став и свест корисника јавних средстава о интерној контроли и обухвата лични и професионални интегритет и етичке вредности руководства и свих запослених код корисника јавних средстава; руковођење и начин управљања; одређивање мисија и циљева; организациону структуру, успостављање поделе одговорности и овлашћења, хијерархију и јасна правила, обавезе и права и нивое извештавања; политике и праксу управљања људским ресурсима и компетентност запослених.

Правила понашања у суду одређују два кодекса. Етичким кодексом³⁷ утврђени су етички принципи и правила понашања судија којих се судије морају придржавати у циљу очувања и унапређења достојанства и угледа судије и судства, док су Кодексом понашања државних службеника³⁸ уређена правила етичког понашања државних службеника и начин праћења његове примене. Запослени у суду су упознати са наведеним кодексима. Такође, правила понашања запослених у Суду регулисана су одредбама Судског пословника³⁹, али није утврђена посебна процедура поступања у случајевима одступања понашања запослених од

³⁷ „Службени гласник РС“, број 96/10

³⁸ „Службени гласник РС“, бр. 29/08, 30/15, 20/18, 42/18, 80/19 и 32/20

³⁹ „Службени гласник РС“, бр. 110/09, 70/11, 19/12, 89/13, 96/15, 104/15, 113/15 - испр., 39/16, 56/16, 77/16, 16/18, 78/18, 43/19 и 93/19;

кодекса, као ни мере које ће се спроводити у случају непоштовања кодекса.

Одговорно лице суда је председник суда. Председник суда овлашћен је за законитост, ред и тачност у суду, отклањање неправилности и спречавање одуговлачења у раду, одређивање браниоца по службеној дужности, старање о одржавању независности судија и угледа суда и обављање других послова у складу са законом и Судским пословником. Поједине послове судске управе Председник суда може поверити заменику председника суда или председницима одељења. Такође, Суд има секретара суда који му помаже у пословима судске управе, у складу са Судским пословником.

Суд је у складу са Законом о уређењу судова донео Годишњи распоред послова за 2020. годину⁴⁰ којим је формирао судска већа и распоредио поименично судије и запослене у седишту суда, одредио заменика председника суда, секретара суда и формирао судска одељења. У складу са Годишњим распоредом послова, судије се ради обављања послова распоређују у кривичном, грађанском, одељењу за претходни поступак, припремном одељењу и одељењу судске праксе. Такође, појединим судијама поверавају се посебна овлашћења као што су: евиденција, распоређивање и спровођење програма обуке и стручног усавршавања судијских приправника и волонтера; евиденција распоређивање и праћења рада судијских помоћника; информисање и комуникација са медијима; руководилац инфо службе за предмете медијације и друго.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Вишем суду у Крагујевцу уређене су организационе јединице Суда, њихов делокруг рада, функционална повезаност организационих делова, руковођење судским и организационим јединицама и систематизација послова која обухвата назив радних места, опис послова, врсту и степен стручне спреме за свако радно место. Овим правилником одређен је број, положај и услови за обављање послова из делокруга судског особља.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Вишем суду у Крагујевцу није систематизовано посебно радно место за обављање послова јавних набавки, већ се исти извршавају у оквиру описа послова радног места секретара суда који се стара о набавци инвентара и потрошног материјала за потребе суда и радног места шефа рачуноводства који активно учествује у припремању и спровођењу поступака јавних набавки.

Кадровска политика Суда спроводи се у складу са важећим прописима.

Правила у вези са напредовањем и стручним усавршавањем запослених уређена су Правилником о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова⁴¹ и Правилником о критеријумима, мерилима и поступку за оцењивање рада судијских помоћника⁴². Такође, Правилником о посебним функционалним компетенцијама за запослене у судовима, јавним тужилаштвима и Државном правобранилаштву⁴³ прописане су посебне функционалне компетенције, које се односе на општа и методолошка знања и вештине у оквиру одређене области рада, односно на специфичне и методолошке вештине у оквиру одређеног радног места за запослене у судовима, јавним тужилаштвима и Државном правобранилаштву.

Вредновање рада судија и председника судова врши Комисија за вредновање рада судија и председника судова која је образована у оквиру Високог савета судства, док вредновање квалификација, компетенција и успешности државних службеника у Суду врши председник Суда на годишњем нивоу.

У Годишњем извештају о систему финансијског управљања и контроле за 2020. годину, наведено је да није осмишљен општи план и приступ обукама запослених. Према усменом изјашњењу Суда, обуке се одржавају према потребама запослених. Чланом 43. Правилника о

⁴⁰ број Су I-2-4/19 од 24.12.2019. године

⁴¹ „Службени гласник РС“, бр. 81/14, 142/14, 41/15 и 7/16

⁴² „Службени гласник РС“, бр. 32/16, 103/18 - одлука УС и 37/19

⁴³ „Службени гласник РС“, број 18/19

ближем уређењу поступка јавне набавке уређено је да је Суд дужан да омогући континуирано стручно усавршавање запослених који обављају послове јавних набавки.

Влада Републике Србије је на седници одржаној 10. јула 2020. године усвојила Стратегију развоја правосуђа за период 2020-2025. године⁴⁴ по којој развој правосуђа представља један од кључних стратешких приоритета Републике Србије и трајан процес модернизације и усклађивања правосуђа са потребама државе и друштва, у циљу обезбеђења владавине права и повећања правне сигурности. На основу ове стратегије дефинишу се основни циљеви пословања судова у Републици Србији.

План интегритета

Интегритет је скуп вредности и поступања органа јавне власти, других организација и правних лица који омогућавају да јавни функционери, запослени и радно ангажовани у органима јавне власти поштују законе, кодексе понашања и етички делују са циљем избегавања корупције и побољшања рада. План интегритета се доноси после процене сопственог интегритета и спроводи ради побољшања процењеног интегритета⁴⁵. Према одредбама члана 94. Закона о спречавању корупције⁴⁶ План интегритета обавезно садржи: 1) области и процесе који су нарочито ризични за настанак корупције и процену степена ризика од корупције, 2) превентивне мере којима се отклањају ризици од корупције и рокове за њихово предузимање и 3) податке о лицима одговорним за спровођење мера из плана интегритета.

Чланом 95. ставом 1. Закона о спречавању корупције прописана је обавеза доношења и спровођења плана интегритета за органе Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, градске општине, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, установе и јавна предузећа и друга правна лица чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина, који имају више од 30 запослених (обвезници доношења плана интегритета), а ставом 3. обавеза достављања Агенцији за спречавање корупције плана интегритета и извештаја о спровођењу плана интегритета у року и на начин како је прописано Упутством за израду и спровођење плана интегритета.

Суд није донео План интегритета, па стога није ни одредио ризичне области и процесе у свом пословању, као ни мере побољшања у управљању ризиком од корупције за сваки ризичан процес. Према изјашњењу Суда, у 2016. години Суд је именовано радну групу за израду Плана интегритета, али план интегритета није израђен у оквиру прописаног циклуса за израду истог и рока за спровођење мера побољшања до 31.10.2019. године. Такође, Суд се изјаснио да је предузео активности на изради Плана интегритета, који планира да изради до окончања новог циклуса за израду овог плана.

Откривена неправилност:

Суд није донео План интегритета којим је утврдио области и процесе који су нарочито ризични за настанак корупције и утврдио превентивне мере којима се отклањају ризици од корупције што није у складу са чланом 95. ставом 1. Закона о спречавању корупције.

Препорука број 1:

Препоручујемо одговорним лицима Суда да израде План интегритета у складу са прописима који регулишу спречавање корупције.

У циљу успостављања и одржавања система интерне контроле у складу са законском

⁴⁴ „Службени гласник РС“, број 101/20

⁴⁵ Члан 93. став 1. и 2. Закона о спречавању корупције („Службени гласник РС“ бр. 35/19, 88/19 и 11/21 – аутентично тумачење)

⁴⁶ „Службени гласник РС“, бр. 35/19, 88/19 и 11/21 – аутентично тумачење

регулативом, ефикасним управљањем буџетским и другим средствима, Суд је, између осталог, донео следећа интерна акта: Правилник о организацији буџетског рачуноводства и рачуноводственим политикама⁴⁷, Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке⁴⁸, Правилник о замени и изостављању псеудоанимизацији и анонимизацији података у судским одлукама⁴⁹, Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања⁵⁰, Одлуку о одређивању лица за заштиту података о личности⁵¹, Одлуку о коришћењу службених мобилних телефона у Вишем суду у Крагујевцу⁵², Упутство о обављању прековременог рада у Вишем суду у Крагујевцу⁵³, Упутство о коришћењу службених аутомобила у Вишем суду у Крагујевцу и друго.

Правилницима и другим интерним актима одређена је одговорност лица за састављање, контролу исправности и законитости пословне промене.

2. Управљање ризицима

Управљање ризицима подразумева идентификовање потенцијалних пословних догађаја и ситуација које могу угрозити постављене циљеве корисника јавних средстава. Чланом 7. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору прописана је обавеза корисника јавних средстава да усвоје стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају да се контролно окружење значајније измени.

Суд није идентификовао и проценио ризике у пословању, није сачинио регистре ризика и донео Стратегију управљања ризицима.

3. Контролне активности

Контрола обухвата писане политике и процедуре успостављене на начин да пруже разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво. Контролне активности се нарочито односе на успостављање процедура за ауторизацију и одобравање; поделу дужности и овлашћења; систем дуплог потписа; правила за приступ средствима и информацијама; претходну проверу законитости; процедуре потпуног, тачног и благовременог евидентирања трансакција; надзор над процедурама; процедуре управљања људским ресурсима; документовање трансакција и пословних догађаја.

Сврха контролних активности је да се обезбеди законито и правилно пословање, економично, ефикасно и ефективно управљање приходима, расходима, имовином и обавезама. Контроле које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализирани и ажурирани најмање једном годишње.

Правилником о ближем уређивању поступка јавне набавке Суд је уредио да сва акта у поступку јавне набавке потписује председник суда, изузев аката које у складу са одредбама закона потписује комисија за јавне набавке (члан 29). Правилником су утврђене активности лица које носилац планирања и лица које обавља послове јавних набавки. Такође, наведено је да председник суда именује лица која ће бити одговорна за извршење уговора, односно која ће вршити квантитативни и квалитативни пријем добра, услуга и радова и које ће вршити све остале радње у вези са извршењем уговора. Ово лице је задужено да парафира рачун и друга документа потребна за плаћање, као и да сачини извештај о реализацији уговора. Контролу јавних набавки врши лице које је у оквиру суда овлашћено да обавља послове јавних набавки као и запослени који имају стручно знање из области предмета набавки.

⁴⁷ број СУ-I-1-10/17 од 9.5.2017. године

⁴⁸ број СУ-I-1-13/14 од 7.3.2014. године

⁴⁹ број СУ-I-1-6/17 од 15.5.2017. године

⁵⁰ број СУ-I-1-31/15 од 4.12.2015. године

⁵¹ број СУ-I-1-42/19 од 12.11.2019. године

⁵² број СУ-IV-27-3/20 од 13.2.2020. године

⁵³ број СУ-V-38-391/19 од 17.12.2019. године

Правилником о организацији буџетског рачуноводства и рачуноводственим политикама ближе су утврђене одговорности појединих запослених у суду (члан 13 до 19). Председник Суда одговоран за преузимање обавеза, њихову верификацију, одобравање плаћања које треба извршити из одобрених буџетских средстава, као и закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација. Такође, председник суда може пренети поједина овлашћења на друга лица запослена у суду.

За веродостојност, тачност и потпуност рачуноводствених исправа одговорно је лице из финансијске службе, који према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, саставља рачуноводствене исправе и то потврђује својим потписом. Горе наведене функције се не могу поклапати.

Шеф рачуноводства одговоран је за вођење пословних књига, припрему, састављање и подношење финансијских извештаја, организацију и спровођење финансијског и материјалног пословања, док су за настали пословни догађај одговорни запослени који непосредно учествују у настанку пословног догађаја. За контролу законитости и исправности рачуноводствене исправе за настали пословни догађај одговоран је запослени који врши контролу исправа и који је дужан да својим потписом на исправи гарантује да је иста истинита и да верно приказује пословни догађај.

Суд је у 2021. години донео нов Правилник о ближем уређењу поступка јавних набавки⁵⁴ сходно одредбама новог Закона о јавним набавкама и нов Правилник о организацији буџетског рачуноводства и рачуноводственим политикама.⁵⁵

Суд није идентификовао и пописао пословне процесе у својој организацији, није сачинио листе и мапе пословних процеса, и није донео све процедуре којима се дефинишу контролне активности и одговорности запослених.

4. Информисање и комуникације

Информисање и комуникација обухватају идентификовање, прикупљање и дистрибуцију, у одговарајућем облику и временском оквиру, поузданих и истинитих информација које омогућавају запосленима да преузму одговорности; ефективно комуницирање, хоризонтално и вертикално, на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава; изградњу одговарајућег информационог система који омогућава да сви запослени имају јасне и прецизне директиве и инструкције о њиховој улози и одговорностима у вези са финансијским управљањем и контролом; коришћење документације и система тока документације; документовање свих пословних процеса и трансакција; успостављање ефективног, благовременог и поузданог система извештавања.

Информисање и комуникација запослених у Суду врши се путем писаних, електронских и усмених информација, као и одржавањем састанака највиших руководиоца и руководиоца и запослених.

Правилником о ближем уређивању поступака јавних набавки прописана су правила у вези са достављањем, пријемом писмена и комуникацијом у пословима јавних набавки, док је Правилником о организацији буџетског рачуноводства и рачуноводственим политикама уређено кретање рачуноводствених исправа и рокови за њихово достављање.

Суд информиса јавност путем интернет странице <https://kg.vi.sud.rs/> на којој су доступни основни подаци о суду (рад и надлежности суда, именовано руководство и уређење суда, основни подаци о судијама), подаци о спроведеним јавним набавкама, информације о формираној инфо Служби за медијацију и информације и осталим интерним актима Суда. Суд на интернет страници објављује Годишњи распоред послова и Информатор о раду.

⁵⁴ Су-І-1-10/21 од 16.3.2021. године

⁵⁵ Су-IV-22-17/21 од 12.3.2021. године

5. Праћење и процена система

Праћење и процена система обухвата увођење система за надгледање, са циљем да се процени квалитет пословања током одређеног периода, и да се утврди да ли систем финансијског управљања и контроле адекватно функционише. Праћење и процена система обавља се текућим увидом од стране запослених, самопроцењивањем које спроводе руководиоци и активностима интерне ревизије.

Праћење и процена система обухвата оцењивање и благовремено извештавање о слабостима у систему интерних контрола лица (укључујући и више руководство) која су задужена за предузимање корективних радњи.

Суд није успоставио систем финансијског управљања и контроле на начин на који је прописан, али је извршио самооцењивање постојећег система интерних контрола кроз Упитник који је саставни део Годишњег извештаја о систему финансијског управљања и контроле који је доставио Министарству финансија за 2020. годину.

Откривена неправилност:

Суд није успоставио систем финансијског управљања и контроле јер није: донео Стратегију управљања ризицима и успоставио Регистре ризика; утврдио и описао пословне процесе у организацији и успоставио све контролне активности; уредио целовит систем информисања, комуникације и праћења система, што није у складу са чланом 81. Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Предузета мера у поступку ревизије

Суд је у 2021. години, у поступку ревизије, предузео мере на успостављању система финансијског управљања и контроле и донео Стратегију управљања ризицима, утврдио Листу пословних процеса, описао и мапирао пословне процесе и донео Правилник о финансијском управљању и контроли за Виши суд у Крагујевцу. Суд је утврдио листу од 35 пословних процеса у оквиру седам организационих јединица и исту усвојио Одлуком председнице Суда од 10. маја 2021. године. Мапе пословних процеса усвојене су Одлуком председнице Суда од 26. јула 2021. године. У поступку ревизије, достављене су мапе следећих пословних процеса: Административно технички послови са поротом, судским вештацима и судским тумачима, Административно технички послови за потребе кабинета председника суда, Администрирање рачунарских информационих система и Процес књиговодствених послова у оквиру Службе рачуноводствених послова. Правилником о финансијском управљању и контроли који је донет 29. јула 2021. године, Суд је ближе уредио одговорности запослених и елементе система финансијског управљања и контроле.

Потребно је да одговорна лица Суда наставе активности на успостављању система финансијског управљања и контроле, посебно у делу дефинисања контролних активности и доношења процедура за поједине пословне процесе.

Интерна ревизија

Одредбама члана 82. Закона о буџетском систему прописано је да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију и да је за успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран руководилац корисника јавних средстава.

Чланом 3. став 1. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у

јавном сектору⁵⁶ прописани су следећи начини успостављања интерне ревизије корисника јавних средстава: 1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава; 2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија; 3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија. Ставом 2. истог члана прописано је да изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију из става 1. овог члана, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава.

Код индиректних корисника буџетских средстава Републике Србије који нису успоставили интерну ревизију на један од начина прописаних чланом 3. овог правилника, послове интерне ревизије врши јединица за интерну ревизију надлежног директног корисника буџетских средстава, у складу са сопственим планом рада (члан 5. став 3 Правилника). Јединица/Одсек за интерну ревизију која је образована у оквиру Министарства правде, између осталог, обавља послове интерне ревизије Министарства, органа управе у саставу Министарства и интерну ревизију судова и јавних тужилаштава у складу са надлежношћу Министарства утврђену законом.

Јединица за интерну ревизију надлежног директног корисника буџетских средстава није у претходном периоду вршила ревизију пословања Суда.

⁵⁶ „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13

Прилог 2 - Предузете мере у поступку ревизије

1) У току 2021. године Суду су обезбеђене сагласности надлежног тела Владе да има укупан број запослених на одређено време и лица ангажованих по уговорима и другим основама више од 10% укупног броја запослених на неодређено време. Суду су достављена два Закључка Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава 51 Број 112-3786/20201-1 од 27. априла 2021. године (за период од 1. маја до 31. августа 2021. године) и 51 Број 112-7865/2021-1 од 27. августа 2021. године (за период од 1. септембра до 31. децембра 2021. године). Наведеним закључцима дата је сагласност Вишем суду у Крагујевцу да ангажује укупно осам лица.

2) Суд је у 2021. години, у поступку ревизије, предузео мере на успостављању система финансијског управљања и контроле и донео Стратегију управљања ризицима, утврдио Листу пословних процеса, описао и мапирао пословне процесе и донео Правилник о финансијском управљању и контроли за Виши суд у Крагујевцу. Суд је утврдио листу од 35 пословних процеса у оквиру седам организационих јединица и исту усвојио Одлуком председнице Суда од 10. маја 2021. године. Мапе пословних процеса усвојене су Одлуком председнице Суда од 26. јула 2021. године. У поступку ревизије, достављене су мапе следећих пословних процеса: Административно технички послови са поротом, судским вештацима и судским тумачима, Административно технички послови за потребе кабинета председника суда, Администрирање рачунарских информационих система и Процес књиговодствених послова у оквиру Службе рачуноводствених послова. Правилником о финансијском управљању и контроли који је донет 29. јула 2021. године, Суд је ближе уредио одговорности запослених и елементе система финансијског управљања и контроле.

Прилог 3 – Јавне набавке

Интерни акт за уређење поступка јавних набавки

Суд је у складу са чланом 22. став 1. Закона о јавним набавкама донео Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке број СУ-І-1-13/2014 од 7.3.2014. године којим је ближе уредио планирање набавки, споровођење поступка јавних набавки и извршавање уговора. Такође, наведеним правилником су утврђени учесници, одговорности и начин обављања послова јавних набавки. Правилником су нарочито утврђени критеријуми, правила и начини одређивања предмета јавне набавке, процењене вредности, испитивања и истраживања тржишта, циљеви поступка јавне набавке, начини извршавања обавеза из поступка, обезбеђивања конкуренције, спровођења и контроле јавних набавки, као и начини праћења извршења уговора о јавној набавци. Суд је периоду на који се односи ревизија спроводио поступке јавних набавки на основу Закона о јавним набавкама (1) који је важио до 30. јуна 2020. године и примењивао наведени Правилник.

У складу са чланом 49. став 2. Закона о јавним набавкама (2), Суд је донео нов Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке број СУ-І-1-10/21 од 16.3.2021. године, којим је ближе уредио поступак спровођења јавних набавки сходно одредбама новог Закона о јавним набавкама.

Правилници којима се уређује поступак јавних набавки су објављени на интернет страници Суда.

ПОСТУПЦИ ЈАВНИХ НАБАВКИ ПОКРЕНУТИ У 2019/2020. ГОДИНИ

1) Планирање јавних набавки

План јавних набавки

Суд је у складу са чланом 51. Закона о јавним набавкама донео План јавних набавки за 2019. и 2020. годину који су усвојени Одлуком председника суда број Су-IV-22-2/19 од 31. јануара 2019. године, односно број Су-IV-22-2/20 од 27. јануара 2020. године.

У 2019. години Суд је планирао спровођење два поступка јавне набавке мале вредности добара, односно набавку канцеларијског материјала и набавку тонера, укупне процењене вредност 960.000 динара без ПДВ-а. Током 2019. године, Суд је спровео три поступка јавних набавки, с тим да је поступак за једну партију поновио (набавка канцеларијског материјала – посебан штампани материјал) који је претходно био обустављен, због достављања неприхватљивих понуда.

У 2020. години Суд је планирао спровођење три поступка јавне набавке мале вредности добара/услуга, односно набавку канцеларијског материјала, набавку тонера и набавку услуга рециклирања тонера, укупно процењене вредност 1.333.333 динара без ПДВ-а. Током 2020. године Суд је спровео све планиране поступке јавних набавки.

Суд није у 2019/2020. години вршио измене Плана јавних набавки. Планови јавних набавки су објављени на интернет страници Суда и Порталу јавних набавки.

Планирање набавки

Поступак планирања набавки Суд је уредио интерним актом. Суд је утврдио критеријуме за планирање сваке набавке који, између осталог, подразумевају да предмет набавки буде у функцији обављања делатности Суда, да техничке спецификације и количине предмета набавке одговарају стварним потребама Суда и да је процењена вредност набавки одговарајућа. Поступак планирања набавки почиње утврђивањем стварних потреба организационих јединица Суда за предметима набавке који су неопходни за обављање

редовних активности из делокруга Суда. Проверу исказаних потреба у складу са утврђеним критеријумима врши руководилац органа или лице које он одреди.

Према Изјашњењу Суда⁵⁷, поступак планирања набавки одвија се на редовним састанцима шефова организационих јединица са председником суда и секретаром суда, као лицем које је одређено за обављање послова јавних набавки. Потребне Суда углавном су усмерене за набавку неопходног канцеларијског материјала, штампача и тонера.

Истраживање тржишта

Чланом 64. став 3. Закона о јавним набавкама (1) прописано је да процењена вредност јавне набавке мора бити заснована на спроведеном испитивању, истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора бити валидна у време покретања поступка.

Суд је документовао спроведена истраживања тржишта

Процењену вредност набавки Суд врши у складу са техничким спецификацијама предмета набавке и утврђеним количинама, а на основу претходног искуства у набавци конкретног предмета набавки и спроведеног истраживања тржишта, како је и уредио чланом 15. Правилника о ближе уређивању поступка јавне набавке. Суд је наведеним Правилником дефинисао начине испитивања и истраживања тржишта предмета набавке (члан 16).

Суд се изјаснио⁵⁸ да врши истраживање тржишта, путем анализе доступних ценовника добара и услуга исказаних на интернет страницама потенцијалних добављача, сајтовима надлежних институција за објаву релевантних информација о тржишним кретањима и испитивањем искустава других наручилаца са истим или сличним потребама.

У поступку ревизије Суд је доставио документацију о спроведеном истраживању тржишта за ревидиране поступке јавних набавки (набавку канцеларијског материјала, штампаног материјала, тонера и услуга рециклирања тонера).

За истраживање тржишта канцеларијског материјала и штампаног материјала Суд је доставио документацију о претраживању интернет страница два понуђача код одређивања процењене вредности канцеларијског и штампаног материјала у 2019/2020. години. За одређивање процењене вредности тонера Суд је прикупио информативне понуде о ценама тонера од два понуђача у 2020. години, док је од једног понуђача прибавио понуду за рециклирање тонер касета у 2019. години. Такође, Суд је доставио и документацију истраживања тржишта предмета набавке која су због висине процењене вредности била изузета од примене одредби Закона о јавним набавкама, као што су набавка рачунара и друге рачунарске опреме.

2) Спровођење поступка јавних набавки

У 2019/2020. години Суд је спровео по три поступка јавне набавке мале вредности годишње, након којих је у 2019. години закључио уговоре о јавној набавци добара укупне вредности 917.574 динара без ПДВ-а, односно 1.100.071 динара са ПДВ-ом, док је у 2020. години закључио уговоре о јавној набавци укупне вредности 946.306 динара без ПДВ-а, односно 1.135.548 динара са ПДВ-ом.

У поступку ревизије извршен је увид у документацију која се односи на све спроведене поступке јавних набавки у 2019/2020. години које приказујемо у следећој табели.

⁵⁷ број СУ-VIII-119/21 од 7.9.2021. године

⁵⁸ број СУ-VIII-119/21 од 7.9.2021. године

Табела број 1: Преглед ревидираних поступака јавних набавки у 2019/2020. години

Година	Број јавне набавке	Економска класификација	Предмет јавне набавке*	Врста поступка	Процењена вредност набавке без ПДВ-а	Уговорена вредност		Извршено
						без ПДВ-а	са ПДВ-ом	
2019. година	1/2019	426111	Набавка канцеларијског материјала	ЈНМВ	460.000	345.345	414.396	419.113
	2/2019	426111	Набавка штампаног материјала	ЈНМВ	93.620	92.529	110.035	106.223
	3/2019	426111	Набавка тонера за штампаче и фотокопир апарат	ЈНМВ	500.000	479.700	575.640	557.400
					1.053.620	917.574	1.100.071	1.082.736
2020. година	1/2020	426111	Набавка канцеларијског материјала	ЈНМВ	500.000	472.201	566.622	599.941
	2/2020	426111	Набавка тонера за штампаче и фотокопир апарат	ЈНМВ	500.000	342.125	410.550	391.074
	3/2020	423911	Услуге рециклирања тонера за штампаче	ЈНМВ	333.333	131.980	158.376	27.204
					1.333.333	946.306	1.135.548	1.018.219

*Одлука о покретању поступка јавне набавке

**Јавна набавка мале вредности

Откривене неправилности у поступцима јавних набавки засноване су на одредбама Закона о јавним набавкама као критеријумима који су важиви у периоду на који се ревизија односи. Од 1. јула 2020. године примењују се одредбе новог Закона о јавним набавкама. Због тога препоруке за исправљање појединих неправилности утврђених на основу Закона који је у међувремену престао да важи, нису дате, јер нису примењиве, имајући у виду да нови Закон о јавним набавкама другачије регулише та питања.

Суд у 2020. години није спроводио поступке јавних набавки примењујући одредбе новог Закона о јавним набавкама (2), имајући у виду да су процењене вредности планираних предметних набавки суда биле у висини прописаних прагова до којих се закон не примењује.

Одлука о покретању поступка

Чланом 53. Закона о јавним набавкама (1) прописано је да се поступак јавне набавке покреће доношењем одлуке о покретању поступка у писаном облику која би требало да садржи све неопходне податке који ближе описују предмет и поступак јавне набавке. Један од прописаних елемената одлуке о покретању поступка је и навођење предмета јавне набавке, назива и ознаке из општег речника набавке. Одлука може да садржи и друге елементе, ако наручилац процени да су потребни за спровођење поступка јавне набавке.

Поступци јавних набавки у Суду покренути су доношењем Одлука о покретању поступка јавне набавке од стране председника Суда. Увидом у достављену документацију о спроведеним поступцима утврдили смо да Одлуке о покретању поступка јавних набавки мале вредности број 3/2019, 2/2020 и 3/2020 не садрже назив и ознаку из општег речника набавке, што није у складу са чланом 53. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама (1).

Поступци јавних набавки се доношењем новог Закона о јавним набавкама (2), спроводе на новом Порталу јавних набавки. Одредбама члана 91. Закона о јавним набавкама (2), прописано је да наручилац доноси одлуку о спровођењу поступка јавне набавке која нарочито садржи податке о предмету јавне набавке, врсти поступка и процењеној вредности јавне набавке укупно и за сваку партију посебно, као и податке о саставу комисије за јавну набавку, односно лицу које спроводи поступак јавне набавке.

Приликом планирања и покретања поступка јавне набавке на порталу јавних набавки, обавезан елемент који је наручилац дужан да унесе у огласима о јавним набавкама је и CPV⁵⁹ код из Правилника о утврђивању општег речника набавки⁶⁰, како је прописано чланом 105. став 3. Закона о јавним набавкама (2)

⁵⁹енг. Common Procurement Vocabulary

⁶⁰„Службени гласник РС“, број 39/20

Откривена неправилност:

Одлуке о покретању поступка јавних набавки мале вредности број 3/2019, 2/2020 и 3/2020 не садрже назив и ознаку из општег речника набавке, што није у складу са чланом 53. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама (1).

Препорука број 2:

Препоручујемо одговорним лицима Суда да код описа предмета набавке користе ознаке из Општег речника набавке у складу са прописима о јавним набавкама.

Решења о образовању комисије

Поступак јавне набавке спроводи комисија за јавну набавку која се образује решењем наручиоца. Решење о образовању комисије доноси орган наручиоца надлежан за доношење одлуке о покретању поступка јавне набавке. Чланом 54. Закона о јавним набавкама (1) прописани су подаци које решење треба да садржи. Један од обавезних елемената решења је и навођење овлашћења и дужности комисије, задатака комисије и рокова за њихово извршење.

Увидом у достављену документацију утврдили смо да Решењима којима су образоване комисије за спровођење поступака јавне набавке мале вредности у 2019/2020. години (број 1/2019, 2/2019, 3/2019, 1/2020, 2/2020 и 3/2020) нису одређени рокови за извршавање утврђених задатака комисије.

Одредбама члана 92. Закона о јавним набавкама (2) прописано је да уколико процењена вредност јавне набавке не прелази износ од 3.000.000 динара, наручилац није дужан да именује комисију за јавну набавку, у ком случају поступак јавне набавке спроводи лице које наручилац именује. Наведеним чланом прописане су све радње у поступку које комисија предузима, али не и рокови за извршавање таквих радњи, из тог разлога није дата препорука за отклањање откривене неправилности.

Изјава чланова комисије о сукобу интереса

Решењем о образовању комисије именују се чланови комисије који имају задатак да спроведу поступак јавне набавке одређен у одлуци о покретању поступка и који су одговорни за законитост спровођења поступка. Комисија има најмање три члана од којих је један службеник за јавне набавке или лице са стеченим образовањем на правном факултету. За чланове комисије се именују лица која имају одговарајуће стручно образовање из области из које је предмет јавне набавке. Решењем се именују заменици чланова комисије.

Чланом 54. Закона о јавним набавкама (1) прописани су задаци комисије, као и да се у комисији за спровођење поступка јавне набавке не могу именовати лица која могу бити у сукобу интереса за одређени предмет набавке. Стога, након доношења решења чланови комисије потписују изјаву којом потврђују да у предметној јавној набавци нису у сукобу интереса.

Увидом у достављену документацију о спроведеним поступцима јавних набавки утврдили смо да су чланови именованих комисија у 2019/2020. години (број 1/2019, 2/2019, 1/2020, 2/2020 и 3/2020) потписивали Изјаву о сукобу интереса, али не и заменици чланова комисије. Прегледом документације утврдили смо да именовани заменици чланова комисија нису потписивали изјаву само у ситуацијама када нису учествовали у спровођењу поступка јавних набавки.

Конкурсна документација

Чланом 61. Закона о јавним набавкама (1) прописано је да је наручилац дужан да припреми конкурсну документацију тако да понуђачи на основу ње могу да припреме прихватљиву понуду. Суд је за већину ревидираних поступака јавних набавки сачинио конкурсну документацију у складу са Законом о јавним набавкама и Правилником о обавезним елементима конкурсне документације.

Суд је у 2020. години извршио измену и допуну конкурсне документације за јавну

набавку мале вредности број 3/2020 – Набавка услуга рециклирања тонера за потребе Вишег суда у Крагујевцу (мај 2020. године). Извршена је допуна конкурсне документације у делу „Начин и рок испоруке“, тако што је од понуђача који подносе понуду захтевана и достава „Интегралне дозволе за сакупљање и транспорт, складиштење и третман неопасног отпада“. Наведени захтев није постављен у оквиру обавезних услова за учешће у поступку јавних набавки, нити је измењеном конкурсном документацијом прецизиран начин доказивања испуњености овог услова.

Имајући у виду наведено, изабрани понуђач „Олимпија 90-е“ ДОО из Чачка је уместо наведене дозволе, као доказ испуњености наведеног услова доставио Уговор о пословној техничкој сарадњи са фирмом „VHP sistem“ ДОО из Београда, Решење Министарства пољопривреде и заштите животне средине о издавању интегралне дозволе за сакупљање и транспорт неопасног отпада на територији Републике Србије и Решење Града Београда о издавању дозволе за складиштење и третмана неопасног отпада која гласе на фирму „VHP sistem“ ДОО, Београд. Комисија за јавне набавке је прихватила овакав начин испуњености услова.

У изјашњењу Суда од 26.8.2021. године наведено је да је понуђач „Олимпија 90-е“ ДОО из Чачка, сходно одредбама члан 75. став 1. и став 2. Закона о јавним набавкама доставио понуду у складу са конкурсном документацијом и позивом за подношење понуда. Такође, истакнуто је да је понуђач доставио изјаву којом недвосмислено и изричито изјављује да испуњава услове учешћа у поступку, што је Комисија за спровођење поступака предметне набавке узела у обзир приликом разматрања достављених понуда и доношења одлуке о испуњености услова јавне набавке.

Откривена неправилност:

Изменом и допуном конкурсне документације за поступак јавне набавке мале вредности број 3/2020 – Услуге рециклирања тонера за штампаче, није прецизно наведен начин на који понуђачи испуњавају постављени захтев у вези са доставом Интегралне дозволе за сакупљање и транспорт, складиштење и третман неопасног отпада, од стране понуђача, што није у складу са чланом 61. став 1. Закона о јавним набавкама (1).

Препорука број 3:

Препоручујемо одговорним лицима Суда да сачињавају конкурсну документацију у складу са прописима о јавним набавкама.

Уговор о јавној набавци

Уговор о јавној набавци закључује се након спроведеног поступка јавне набавке прописаног законом, у складу са начелима јавне набавке, односно након доношења одлуке о додели уговора и у року предвиђеним законом.

Након спроведеног поступка јавног отварања понуда, извршеног прегледа и стручне оцене пристиглих понуда у погледу испуњености услова и захтева из конкурсне документације, закључени су уговори са изабраним понуђачима које дајемо у следећој табели.

Табела број 2: Преглед закључених и ревидираних уговора у поступцима јавних набавку у 2019/2020 години

Година	Поступак -предмет	Назив добављача	Број и датум уговора	Трајање уговора	Уговорена вредност са ПДВ-ом	Извршено са ПДВ-ом	Разлика (уговорено-извршено)
2019. година	ЈНМВ 1/2019 Повратнице-коверте за судска писмена, Партија 1	ДОО „СГМ“, Крагујевац	СУ-IV-22-25/19 од 20.3.2019.	до момента избора најповољнијег понуђача за следећу буџетску годину	84.216	84.187	29
	ЈНМВ 1/2019 Остали канцеларијски материјал, Партија 3	ДОО „СГМ“, Крагујевац	СУ-IV-22-26/19 од 20.3.2019.		330.180	334.946	-4.766
	ЈНМВ 2/2019 Остали штампани обрасци (поновљени поступак)	ДОО „СГМ“, Крагујевац	СУ-IV-22-44/19 од 12.4.2019.		117.364	106.223	11.141
	ЈНМВ 3/2019 Набавка тонера за штампаче и фотокопир апарат	„DELFI COMERCE“ ДОО, Београд	СУ-IV-22-43/19 од 11.4.2019.		575.640	557.400	18.240
	Укупно 2019. година					1.107.400	1.082.756
2020. година	ЈНМВ 1/2020 Повратнице-коверте за судска писмена, Партија 1	ДОО „СГМ“, Крагујевац	СУ-IV-22-23/20 од 28.2.2020.	до момента избора најповољнијег понуђача за следећу буџетску годину	50.400	50.400	0
	ЈНМВ 1/2020 Остали штампани обрасци, Партија 2	ДОО „СГМ“, Крагујевац	СУ-IV-22-24/20 од 28.2.2020.		135.546	175.890	-40.344
	ЈНМВ 1/2020 Остали канцеларијски материјал, Партија 3	ДОО „СГМ“, Крагујевац	СУ-IV-22-25/20 од 28.2.2020.		380.676	373.651	7.025
	ЈНМВ 2/2020 Набавка тонера за штампаче и фотокопир апарат	„ОЛИМПИЈА“ ДОО, Чачак	СУ-IV-22-31/20 од 16.3.2020.		410.550	391.074	19.476
	ЈНМВ 3/2020 Услуге рециклирања тонера	„ОЛИМПИЈА“ ДОО, Чачак	СУ-IV-22-201/20 од 8.6.2020.		158.376	27.204	131.172
	Укупно 2020. година					1.135.548	1.018.219

Суд је у 2019/2020 години закључивао уговоре о јавној набавци канцеларијског материјала, тонера за штампаче и фотокопир апарате са изабраним добављачима у којима је одредио да уговори остају на снази до момента избора најповољнијег понуђача за следећу буџетску годину. Увидом у ревидиране закључене уговоре утврдили смо да је трајање уговора обично било годину дана, имајући у виду да је Суд у 2019/2020. години планирао и спроводио наведене предметне набавке.

Извршење уговора о јавној набавци

Уговор о јавној набавци извршава се у складу са условима који су одређени у уговору, документацији о набавци и изабраном понудом.

На основу закључених уговора о јавним набавкама и испостављених рачуна Суд је вршио плаћање добављачима. Увидом у узорковане рачуне утврдили смо да су цене и количине предметних добара које су фактурисане у складу са понудама понуђача која су биле саставни део закључених уговора.

Суд је по испостављеним рачунима добављача ДОО „СГМ“ из Крагујевца извршио додатну набавку осталог штампаног материјала по уговору број СУ-IV-22-24/20 од 28.2.2020. године (јавна набавка мале вредности број 1/2020) и том приликом платио добављачу 40.332 динара више у односу на уговорену вредност.

Суд је у Изјашњењу број СУ-VIII-119/21 од 26.8.2021. године навео да се 22. маја 2020. године десила поплава у просторијама суда и то, у архиви суда и економату суда у којима је био смештен канцеларијски материјал. Суд је сачинио Записник о расходувању штампаног материјала који се налазио у наведеним просторијама због трајне неупотребљивости. Како је наведено у изјашњењу, оваква ванредна и непредвиђена околност допринела је да се планиране и елементарне потребе Суда за неопходним штампаним материјалом додатно повећају. Набавка је извршена по хитном поступку ради несметаног рада суда, будући да се наведена околност сходно члану 52. став 2. Закона о јавним набавкама (1) није могла предвидети.

3) Извештавање о спроведеним поступцима јавних набавки

Одредбама члана 132. Закона о јавним набавкама (1) наручилац је дужан да прикупља и евидентира податке о поступцима јавних набавки и закљученим уговорима о јавним набавкама и да исте у електронској форми доставља Управи за јавне набавке кроз тромесечне извештаје.

Виши суд у Крагујевцу је Управи за јавне набавке доставио кварталне извештаје о спроведеним поступцима јавних набавки у 2019. и 2020. години које приказујемо у следећој табели.

Табела број 3: Квартални извештаји о спроведеним јавним набавкама у 2019/2020. години у хиљадама динара

Година	Квартал	Јавна набавка мале вредности		
		Укупан број закључених уговора	Укупна вредност закључених уговора без ПДВ-а	Укупна вредност закључених уговора са ПДВ-ом
2019. година	I	2	345	414
	II	2	572	687
	III	/	/	/
	IV	/	/	/
	Укупно	4	917	1.101
2020. година	I	4	814	977
	II	1	132	158
	III	/	/	/
	IV	/	/	/
	Укупно	5	946	1.135

Квартални извештаји не садрже значајна одступања у погледу броја и вредности закључених уговора у 2019/2020. години.

4) Набавке на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама

Одредбама члана 39. Закона о јавним набавкама (1) прописано је да се на набавке чија процењена вредност није већа од 500.000 динара, а уколико ни укупна процењена вредност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 500.000 динара, наручиоци нису обавезни да примењују одредбе овог закона.

Одредбама члана 27. Закона о јавним набавкама (2) прописано је да се одредбе наведеног закона не примењују на набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара.

Међутим, у ситуацијама када се спроводи ова врста набавке наручилац је дужан да спречи постојање сукоба интереса, да обезбеди конкуренцију и да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене.

У наставку дајемо преглед ревидираних набавки које је Суд извршио, а на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама.

Табела број 4: Преглед ревидираних набавки на које се закон не примењује у 2019/2020. години

Година	Предмет набавке	Добављач	Број уговора	Број документа	Износ	Датум плаћања
2019. година	Намештај -ормари	СЗТР „STIL LESS“, Крагујевац	Су- IV-32-483/19 од 13.12.2019.	190а/19	297.550	20.11.2019
	Рачунарска опрема	„УСПОН“ ДОО, Чачак	Су- IV-32-456/19 од 25.11.2019.	29813/19 VP1	419.832	13.12.2019
	Укупно				717.382	
2020. година	Рачунарска опрема	„УСПОН“ ДОО, Чачак	Су- IV-32-227/20 од 01.09.2020.	18835/20 VP1	297.550	01.09.2020
	Рачунарска опрема	„УСПОН“ ДОО, Чачак	Су- IV-32-441/20 од 24.11.2020.	39444/20 VP2	482.400	24.11.2020
	Укупно				779.950	

Увидом у достављену документацију утврдили смо да је Суд прикупљао понуде како би обезбедио конкуренцију у поступцима јавних набавки и закључивао уговоре са најповољнијим понуђачем.

Прилог 4 – Расходи за запослене

1) Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)

Планирана и исплаћена средства за плате запослених у 2020. години

Финансијским планом Суда за 2020. годину (са изменама) планирана су средства за плате, додатке и накнаде запослених у укупном износу од 71.525.234 динара. Преглед планираних и извршених средстава за плате, додатке и накнаде запослених приказујемо у следећој табели.

Табела број 5: Преглед планираних и извршених расхода за плате, додатке и накнаде запослених у 2020. години

Редни број	Опис	Извор 01 - Општи приходи и примања из буџета	Извор 04 - Сопствени приходи буџетских корисника	Извор 13 - Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	Укупно
ПА 0013 - Спровођење судских поступака Вишег суда					
1	Финансијски план	22.000.000	9.429.000	1.000	31.430.000
2	Измена финансијског плана	23.343.000	6.792.901	1.000	30.136.901
3	Извршење расхода за плате, додатке и накнаде запослених	23.342.447	6.790.920	0	30.133.367
4 (2-3)	Разлика	553	1.981	0	2.534
ПА 0014 - Административна подршка спровођењу судских поступака Вишег суда					
1	Финансијски план	41.388.333	0	0	41.388.333
2	Измена финансијског плана	41.388.333	0	0	41.388.333
3	Извршење расхода за плате, додатке и накнаде запослених	41.383.766	0	0	41.383.766
4 (2-3)	Разлика	4.567	0	0	4.567

У оквиру програмске активности 0013 - Спровођење судских поступака Вишег суда планирана су средства за плате судија у укупном износу од 30.136.901 динара, док су у оквиру програмске активности 0014 - Административна подршка спровођењу судских поступака Вишег суда планирана средства за плате судског особља у укупном износу од 41.388.333 динара.

Расходи за плате, додатке и накнаде запослених у 2020. години извршени су у укупном износу од 71.517.133 динара, односно у оквиру планираних средстава.

Број запослених у Суду био је већи од дозвољеног броја

У односу на примену прописа у Суду постоје две категорије запослених: судије и судско особље.

У првој групи запослених налазе се носиоци правосудних функција – судије. Законом о судијама и Одлуком Високог савета судства о броју судија у судовима⁶¹ одређено је да Виши суд у Крагујевцу има 18 судија. На дан 31.12.2020. године у Суду је било запослено 13 судија.

У другој групи запослених налази се судско особље које чине: судијски помоћници, државни службеници и намештеници запослени на административним, техничким, рачуноводственим, информационим и осталим пратећим пословима значајним за судску власт. Чланом 69. Закона о уређењу судова прописано је да се на заснивање радног односа и на права, обавезе, стручно усавршавање, оцењивање и одговорности судског особља примењују прописи који уређују радне односе државних службеника и намештеника, ако овим законом није друкчије одређено.

Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину, за Виши суд у Крагујевцу утврђен је максималан број од 42

⁶¹ „Службени гласник РС“, бр. 88/15, 6/16, 11/16, 48/16, 73/16, 104/16, 24/17, 31/17, 54/17, 10/18, 14/18, 31/18, 58/18, 68/18, 102/18, 10/19, 48/19, 67/19, 20/20, 25/20 и 78/20

запослених на неодређено време, што је утврђено и Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Вишем суду у Крагујевцу.

У току 2020. године, у Суду је било запослено 35 до 36 лица на неодређено време и 10 до 15 лица на одређено време.

У наставку дајемо преглед запослених и ангажованих лица у Суду током 2020. године.

Табела број 6: Преглед запослених и ангажованих лица у Суду у 2020. години

Месец	Број запослених на неодређено време	Број запослених на одређено време			Број ангажованих лица по основу уговора о привременим и повременим пословима	Укупно	До 10% укупног броја запослених, сходно члану 27е. став 36. ЗоБС*	Преко 10% укупног броја запослених, сходно члану 27е. став 37. ЗоБС
		повећан обим посла	замена одсутног запосленог	укупно				
0	1	2	3	4 (2+3)	5	6(2+5)	7	8(6-7)
децембар 2019	36	9	1	10	2	11	4	7
јануар 2020	36	10	1	11	2	12	4	8
фебруар 2020	36	10	1	11	2	12	4	8
март 2020	36	10	1	11	2	12	4	8
април 2020	36	10	1	11	0	10	4	6
мај 2020	35	10	1	11	1	11	4	7
јун 2020	35	12	1	13	1	13	4	9
јул 2020	35	13	1	14	2	15	4	11
август 2020	35	13	1	14	1	14	4	10
септембар 2020	35	14	1	15	2	16	4	12
октобар 2020	35	14	1	15	2	16	4	12
новембар 2020	35	14	1	15	1	15	4	11

*Закон о буџетском систему

Поред заснивања радног односа на одређено време због повећаног обима посла и/или замене одсутног запосленог, Суд је у 2020. години радно ангажовао на одређено време и два приправника и четири лица по уговорима о привременим и повременим пословима (месечно до два ангажована лица).

Законом о буџетском систему, чланом 27е. став 36. прописано је да укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, не може бити већи од 10% укупног броја запослених. Изузетно од става 36, број запослених по овом основу може бити већи од 10% укупног броја запослених, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства (члан 27е. став 37).

Максималан број запослених на одређено време и ангажованих по другим основама у Суду, у складу са наведеним прописима, не може бити већи од 4 лица, осим за изузетне случајеве утврђене Законом.

Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла и лица ангажованих по уговору о привременим и повременим пословима током 2020. године био је већи од 10% укупног броја запослених, односно Суд је током 2020. године ангажовао 7 до 12 лица више у односу на дозвољен број.

Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава⁶², чланом 1. став 1 тачка 2) ближе се уређује поступак за прибављање сагласности да укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по основу уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код одређеног корисника јавних средстава, у смислу члана 27е став 37. Закона, буде већи од 10% од укупног броја запослених код тог корисника.

⁶² „Службени гласник РС“,бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15, 59/15, 62/19 и 50/20

Чланом 3. став 1. Уредбе прописано је да сагласности из члана 1. даје комисија образована Одлуком о образовању Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Молбу за одобравање додатног радног ангажовања, у смислу члана 27е. став 37. Закона, корисник јавних средстава подноси надлежном министарству, односно другом надлежном органу из члана 5. став 1. ове уредбе. Молба се подноси на Обрасцу ПРМ - Ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Суд је у 2020. години засновао радни однос на одређено време због повећаног обима посла са запосленима најдуже до шест месеци, на основу добијених сагласности од Министарства правде, а без прибављене сагласности Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава у 2020. години, што није у складу са чланом 3. став 1. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Суд је у поступку ревизије припремио преглед лица и послова за лица која је додатно ангажовао преко дозвољених 10% укупног броја запослених, супротно члану 27е. став 37. Закона о буџетском систему, које приказујемо у следећој табели.

Табела број 7: Преглед додатно ангажованих лица преко дозвољеног броја

Р.б	Радно место	Радни однос	Број решења/уговора о ангажовању	Нето износ	Бруто износ
1	судијски помоћник	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-109/19 од 17.12.2019.	378.839	525.313
			СУ-V-35-92/20 од 16.06.2020.	291.415	404.087
2	послови у судској писарници /правосудни стражар	Уговор о ППП	СУ-IV-32-165/19 од 19.04.2019.	27.333	48.958
		Радни однос на одређено време	СУ-IV-35-13/20 од 01.01.2020.	69.361	123.743
3	одржавање хигијене у просторијама суда	Уговор о ППП	СУ-V-35-100/20 од 20.07.2020.	150.593	204.514
4	судијски помоћник	Уговор о ППП	СУ-IV-35-99/20 од 15.07.2020.	73.157	130.516
5	уписничар	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-87/20 од 05.06.2020.	339.101	470.210
			СУ-V-35-61/19 од 06.05.2019.	182.684	248.978
6	достављач	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-74/20 од 06.05.2020.	216.099	294.320
			СУ-V-35-133/20 од 05.11.2020.	32.731	44.367
			СУ-V-35-85/19 од 31.07.2019.	70.925	96.526
7	спремачица	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-14/20 од 31.01.2020.	104.218	135.696
			СУ-V-35-106/20 од 30.07.2020.	67.837	92.121
			СУ-V-35-63/19 од 17.05.2019.	151.901	205.066
8	дактилограф	Уговор о ППП	СУ-V-35-78/20 од 15.05.2020.	212.074	286.255
			СУ-IV-35-118/20 од 01.09.2020.	0	0
9	дактилограф	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-86/19 до 31.07.2019.	73.533	100.247
			СУ-V-35-13/20 од 31.01.2020.	173.866	236.399
			СУ-V-35-107/20 од 30.07.2020.	178.634	243.201
10	записничар	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-71/19 од 02.07.2019.	36.278	49.427
			СУ-V-35-2/20 од 03.01.2020.	217.670	296.562
			СУ-V-35-97/20 од 06.07.2020.	182.105	248.153
11	судијски помоћник	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-161/20 од 31.12.2020.	344.630	477.877
			СУ-V-35-95/20 од 02.07.2020.	291.415	404.087
12	судијски помоћник	Радни однос на одређено време	СУ-V-35-88/20 од 05.06.2020.	339.101	470.210
13	уписничар	Уговор о ППП	СУ-IV-35-80/20 од 11.05.2020.	51.072	91.116
		Радни однос на одређено време	СУ-V-35-117/20 од 31.08.2020.	107.121	145.836
Укупно				4.363.693	6.073.785

На основу писане сагласности Министарства правде, Суд је у 2020. години засновао радни однос на одређено време са 9 лица и ангажовао 4 лица по уговору о привременим и повременим пословима, без сагласности комисије Владе за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, иако је број запослених на одређено време и ангажованих по другим основама у Суду био већи од 10% укупног броја запослених. Суд је по том основу преузео обавезе и извршио расходе у укупном износу од 6.073.785 динара (бруто).

У Изјашњењу број СУ-VIII-119/21 од 23.9.2021. године наведено је да се Виши суд у Крагујевцу обраћао Министарству правде за додатним ангажовањем пре свега судијских сарадника, имајући у виду да је Суд на крају 2019. године имао нерешених 8.116 предмета (од којих 4.109 старих по иницијалном акту), а да је прилив нових предмета на месечном нивоу у 2020. години некада био и по 1.500 предмета. Месечно задужење судија у другостепеној грађанској материји било је 1.900 предмета по судији где су била распоређена само три судијска помоћника. Како наводе, због велике оптерећености бројем предмета у раду, Суд је у Предлогу финансијског плана у делу који се односи на пројекцију плата и броја запослених у 2020. години предвидео број од 14 запослених на одређено време. Пријем запослених на одређено време вршен је тек по добијању сагласности од Министарства правде.

Откривена неправилност:

Поступајући у оквиру својих овлашћења, Суд се као индиректни буџетски корисник јавних средства, током 2020. године обраћао Министарству правде, са писаним и образложеним захтевом за пријем у радни однос лица на одређено време због повећаног обима посла и ангажовање лица по уговорима. Министарство правде је на упућене захтеве давало писане сагласности Суду за ново запошљавање лица чији је број био већи од 10% укупног броја запослених, а да претходно није прибавило сагласности надлежног тела Владе.

На основу одобрења Министарства правде, Суд је у 2020. години запослио 9 лица на одређено време и ангажовао 4 лица по уговору о привременим и повременим пословима, без сагласности комисије Владе за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава и по том основу исплатио плате у износу од 6.073.785 динара (брutto), што није у складу са чланом 27е. став 37. и чланом 56. став 4. Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 3. став 1. Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Одговорна лица Суда су се у вези са наведеним питањем изјаснила у Изјашњењу број СУ-VIII-119/21 од 22.9.2021. године. Како се наводи у изјашњењу, Министарство правде је дописом од 13.11.2020. године обавестило Суд да је утврдило да је број запослених на одређено време због повећаног обима посла у Суду већи од 10% укупног броја запослених. Том приликом надлежно министарство је наложило Суду да што хитније достави попуњен Образац ПРМ - Ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Суд је поступио по налогу и доставио министарству попуњен ПРМ образац, након чега му је достављен Закључак Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава 51 број:112-11413/2020 од 31.12.2020. године који важи за нова запошљавања у Суду у 2021. години. Одговорна лица Суда су се изјаснила да је Суду у 2021. години први пут на овај начин дата сагласност да има укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла и лица ангажованих по основу уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама већи од 10% од укупног броја запослених на неодређено време.

Предузета мера у поступку ревизије

У току 2021. године Суду су обезбеђене сагласности надлежног тела Владе да има укупан број запослених на одређено време и лица ангажованих по уговорима и другим основама већи од 10% укупног броја запослених на неодређено време. Суду су достављена два Закључка Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава 51 Број 112-3786/20201-1 од 27. априла 2021. године (за период од 1. маја до 31. августа 2021. године) и 51 Број 112-7865/2021-1 од 27. августа 2021.

године (за период од 1. септембра до 31. децембра 2021. године). Наведеним закључцима дата је сагласност Вишем суду у Крагујевцу да ангажује укупно 8 лица по наведеном основу.

Обрачун плата, додатака и накнада запослених

Суд је у 2020. години извршио расходе за плате, додатке и накнаде запослених у укупном износу од 71.517.133 динара, од чега се износ од 30.133.367 динара односи на плате судија, а износ од 41.383.766 динара на плате судског особља.

У 2020. години извршена је исплата 12 месечних плата запосленима за период децембар 2019. - новембар 2020. године. У наставку дајемо преглед исплаћених плата, додатака и накнада запослених у 2020. години.

Табела број 8: Преглед исплаћених плата, додатака и накнада запослених у 2020. години

Р.б	Опис	ПА 0013 - Спровођење судских поступака Вишег суда (плате судија)	ПА 0014 - Административна подршка спровођењу судских поступака Вишег суда (плате судског особља)	Укупно
1	Плате по основу цене рада	23.215.782	32.685.276	55.901.058
2	Додатак за рад дужи од пуног радног времена	122.940	82.267	205.207
3	Додатак за рад на дан државног и верског празника	0	55.035	55.035
4	Додатак за рад ноћу	2.136	104.426	106.562
5	Додатак за време проведено на раду (минули рад)	2.041.220	1.759.931	3.801.151
6	Накнада зараде за време привремене спречености за рад до 30 дана услед болести	30.256	859.275	889.531
7	Накнада зараде за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, војне вежбе и одазивања на позив државног органа	3.995.967	5.578.295	9.574.262
8	Остали додаци и накнаде запосленима	725.066	259.261	984.327
	Укупно	30.133.367	41.383.766	71.517.133

Суд врши обрачун и исплату плата за запослене у Суду и води и помоћну књигу плата. Тестирање плата, додатака и накнада запослених вршено је кроз евиденцију запослених, евиденцију радног времена, рекапитулацију плата, књижење и извештавање о платама и осталу пратећу документацију за узорковане месеце: децембар 2019. године, јул и октобар 2020. године.

У наставку дајемо опис начина обрачуна и исплате плата за судије и судско особље, имајући у виду различитост прописа који се примењује код обрачуна плата за ове две категорије запослених.

Обрачун плата за судије

Чланом 37. Закона о судијама прописано је: да се основна плата судија одређује множењем коефицијената за обрачун и исплату плата са основицом за обрачун и исплату плата; да се основица за обрачун и исплату плата судије утврђује Законом о буџету; да се коефицијенти за обрачун и исплату плате одређују тиме што се сваки судија разврстава у једну од пет платних група; да основна плата, према овом закону, јесте вредност у коју се не урачунава проценат за вредновање минулог рада; да судија не може уз плату да прима и пензију остварену у складу са посебним прописима.

Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину утврђена је основица за обрачун и исплату плата судија у нето износу од 36.537,45 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање (члан 9. став 2.) и прописано је да ће се у 2020. години ова основица исплаћивати: 70% из извора 01 – Општи приходи и примања буџета, а 30% из прихода остварених по основу наплате судских такси које припадају правосудним

органима (члан 9. став 3). Законом о изменама и допунама Закона о буџету за 2020. годину⁶³ у члану 8. дефинисано је да ће се, услед смањеног обима прихода остварених по основу наплате судских такси насталог као последица пандемије заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, основица за исплату плата судија исплаћивати до 30% из прихода остварених по основу наплате судских такси које припадају правосудним органима, а преостали део из извора 01 - Општи приходи и примања буџета.

Чланом 37, 38, 40. и 42. Закона о судијама уређена је плата судија (платне групе судија са прописаним коефицијентима, увећање основне плате председника суда, заменика председника суда и осталих судија). Судије виших судова разврстане су у трећу платну групу, са припадајућим коефицијентом 3,50.

У складу са одредбама Закона о судијама, основна плата председнице суда увећана је за 10% (члан 40. став 1), док је основна плата заменика председника суда увећана за 50% увећања из члана 40. став 1. овог закона, односно 5% (члан 42).

Увидом у узорковане исплатне листе и решења о утврђеним коефицијентима за обрачун и исплату плата судија, утврдили смо да је обрачун и исплата плата извршена на основу прописане основице за обрачун и прописаних коефицијената.

Плате судија извршене су у укупном износу од 30.122.367 динара, од чега износ од 23.342.447 динара (77%) из општих прихода и примања буџета, а износ од 6.790.920 динара (23%) из остварених прихода по основу наплаћених судских такси.

Обрачун плата за судско особље

Чланом 57. Закона о уређењу судова, прописано је да судско особље чине судијски помоћници, судијски приправници и државни службеници и намештеници запослени на административним, техничким, рачуноводственим, информационим и осталим пратећим пословима значајним са судску власт. Чланом 59. истог Закона прописано је да судијски помоћници стичу следећа звања: судијски сарадник, виши судијски сарадник и судски саветник. Звање судског саветника постоји у судовима републичког ранга и апелационим судовима (члан 60), док се судијски приправник прима у основни, виши, привредни и прекршајни суд (члан 65).

Чланом 40. Уредбе о разврставању радних места и мерилима за опис радних места државних службеника⁶⁴ уређено је разврставање радних места у судовима. Радна места судијских помоћника разврставају се у звања која су одређена Законом о уређењу судова и та звања уподобљавају звањима из Закона о државним службеницима.

Суд је извршио уподобљавање звања судијских помоћника са звањима из Закона о државним службеницима. Такође, преостала радна места државних службеника у судовима разврстана су у звања која су прописана Законом о државним службеницима.

Законом о платама државних службеника и намештеника уређују се плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника и утврђују коефицијенти за обрачун и исплату плата државних службеника и намештеника.

Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину утврђена је основица за обрачун и исплату плата за државне службенике и намештенике у судовима који су основани у складу са Законом о уређењу судова у нето износу од 23.036,75 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање.

У складу са чланом 44. Закона о платама државних службеника и намештеника, којим је прописано да се намештенику који ступа на радно место руководиоца унутрашње јединице увећава коефицијент за 10%, извршено је увећање коефицијента за једног намештеника у суду, руководиоца правосудне страже и противпожарне заштите.

⁶³ „Службени гласник РС“, број 135/20

⁶⁴ „Службени гласник РС“, бр. 117/05, 108/08... 26/19 и 42/19

Увидом у узорковане исплатне листе и решења о утврђеним коефицијентима за обрачун и исплату плата судија, утврдили смо да је обрачун и исплата плата извршена на основу прописане основице и прописаних коефицијената.

Плате судског особља извршене су у укупном износу од 41.383.766 динара из општих прихода и примања буџета.

Додаци и накнаде запослених

Законом о раду прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то: 1) за рад на дан празника који је нерадни дан - најмање 110% од основице; 2) за рад ноћу, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде - најмање 26% од основице; 3) за прековремени рад - најмање 26% од основице и 4) по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца (у даљем тексту: минули рад) - најмање 0,4% од основице.

Чланом 11. Закона о судијама утврђено је да судија остварује права из радног односа у складу са прописима који уређују права из радног односа изабраних лица, а чланом 5. Уредбе да изабрана и постављена лица у државним органима остварују право на додатак на плату за: време проведено у радном односу (минули рад); прековремени рад; рад на дан празника који није радни дан; рад ноћу, сходном применом одредаба општих прописа о раду.

Чланом 47. Закона о платама државних службеника и намештеника прописано је да намештеници имају, под истим условима и у истој висини као државни службеници, право на додатак за време проведено у радном односу, додатак за рад ноћу, додатак за рад на дан празника који није радни дан, додатак за прековремени рад и на додатак за приправност.

Запосленима у Суду су у току 2020. године исплаћени следећи додаци и накнаде запослених и то:

(1) Допатак за рад дужи од пуног радног времена је исплаћен запосленима за сваки сат прековременог рада, у вредности сата основне плате увећане за утврђену стопу од 26%, на основу евиденције о присутности на раду и Решења којима се утврђује додатак за приправност и признаје право на прековремени рад за извршење посла за време приправности. Суд је донео Упутство о обављању прековременог рада у Вишем суду у Крагујевцу којим је ближе уредио поступак за обављање прековременог рада, давање налога запосленом за обављање прековременог рада, вођење евиденције о прековременом раду и начин утврђивања права на слободне сате или на додатак за прековремени рад.

(2) Допатак за рад на дан државног и верског празника је исплаћен за судско особље (правосудне стражаре) на основу евиденције о присутности на раду.

(3) Допатак за рад ноћу исплаћен је запосленима на основу евиденције о присутности на раду (за правосудне стражаре) и на основу Решења којим се одређује додатак за приправност и признаје право на додатак за ноћни рад у висини од 26% од основице за судије и запослене који су обављали рад ноћу.

(4) Допатак за време проведено на раду (минули рад) – исплаћен је запосленима по основу времена проведеног на раду, за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца, у износу од 0,4% на основну плату.

(5) Накнаде зараде за време привремене спречености за рад до 30 дана услед болести извршене су на основу Извештаја о привременој спречености за рад, у висини од 65% основне плате због болести, односно у висини од 100% основне плате у случају повреде на раду, изолације или болести узорковане вирусом COVID - 19.

(6) Накнаде зараде за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, војне вежбе и одазивања на позив државног органа на основу евиденције о присутности на раду и Решења о коришћењу годишњег одмора запослених.

(7) Остали додаци и накнаде запосленима обухватају исплаћене додатке за приправност запослених, додатке за остварене резултате рада (намештеници) и додатке за додатно оптерећење на раду.

Додатак за приправност

Суд је вршио исплату додатка за приправност судијама и записничарима који су били одређени у месечном Распореду дежурства које сачињава судија за претходни поступак.

Чланом 2. Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима прописано је да судија има право на додатак за приправност у износу од 10% вредности радног сата, уколико је потребно да изврши одређени посао у оквиру свог радног места ван радног времена. Такође, чланом 28. Закона о платама државних службеника и намештеника прописано је да државни службеник, који ван радног времена мора да буде доступан (у приправности) да би ако устреба извршио неки посао свог радног места, има право на додатак за приправност. План приправности доноси руководилац државног органа.

Годишњим распоредом послова одређене су судије које поступају у Одељењу за претходни поступак, а које морају бити у приправности имајући у виду делокруг послова која ова лица обављају. План приправности, односно Распоред дежурства на месечном нивоу припрема судија за претходни поступак и исти се доставља надлежној Полицијској управи и тужилаштву. Судија за претходни поступак је, на месечном нивоу, сачињавала Извештаје о оствареној приправности и дежурству судија за претходни поступак и записничара, који представљају основ за обрачун додатка за приправност.

Суд је вршио исплату додатка за приправност запосленима на основу појединачних Решења председника суда у којима су наведени подаци о периоду приправности, укупном броју сати приправности и висини додатка за приправност (10% вредности радног сата). Током 2020. године, додатак за приправност остварили су двоје судија и двоје записничара.

Додатак за остварене резултате рада (намештеници)

Чланом 48. Закона о платама државних службеника и намештеника уређено је право запослених на додатак за остварене резултате рада. Намештеник има право на додатак за остварене резултате рада једном у три месеца ако је од јануара до марта, од априла до јуна, од јула до септембра или од октобра до децембра остварио натпросечне резултате по обиму и квалитету рада. Додатак за остварене резултате рада може да износи до 50% основне плате намештеника, а исплаћује се уз плату за март, јун, септембар и децембар.

Увидом у узорковане месеце утврдили смо да је додатак за остварене резултате рада исплаћен једној запосленој на основу Решења председника Суда у висини од 1% месечног платног фонда намештеника за месец који претходи месецу за који се исплаћује плата, како је предвиђено чланом 11. Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину.

Додатак за додатно оптерећење на раду

Чланом 26. Закона о платама државних службеника и намештеника уређено је да државни службеник има право на додатак за додатно оптерећење, уколико по писменом налогу претпостављеног ради и послове који нису у опису његовог радног места због тога што је привремено повећан обим послова или ради и послове одсутног државног службеника. Додатак за додатно оптерећење на раду за најмање 10 радних дана месечно износи 4% основне плате, односно 5% основне плате ако државни службеник замењује руководиоца унутрашње јединице, а за најмање 20 радних дана месечно износи 8% основне плате, односно 10% основне плате ако државни службеник замењује руководиоца унутрашње јединице.

Чланом 38. Посебног колективног уговора за државне службенике прописано је да право на додатак за додатно оптерећење на раду има и намештеник који обавља послове радног места које је разврстано до IV врсте који додатно обавља послове веће сложености од послова свог радног места.

У току 2020. године, намештеницима су вршене исплате додатака за додатно оптерећење у раду (судски стражари, дактилографи, возачи), на основу Решења председника Суда услед обављања послова веће сложености од послова свог радног места, у висини од 4% или 8% основне плате.

2) Социјални доприноси на терет послодавца

Чланом 44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописане су стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање. Када се доприноси плаћају истовремено из основице и на основицу, обрачун доприноса врши се по следећим стопама: 1) за обавезно пензијско и инвалидско осигурање - 14% за лица из члана 7. став 1. тачка 1) до 5) овог закона, а 11,5% за послодавца, односно другог исплатиоца прихода лицима из члана 7. став 1. тачка 1) до 5) овог закона; 2) за обавезно здравствено осигурање - 5,15%. Допринос за осигурање за случај незапослености плаћа се из основице по стопи од 0,75%.

Суд је Финансијским планом за 2020. годину планирао средства за социјалне доприносе на терет послодавца у укупном износу од 10.916.983 динара. Средства су планирана у оквиру две програмске активности из три извора финансирања, што приказујемо у следећој табели.

Табела број 9: Преглед планираних и извршених расхода за социјалне доприносе на терет послодавца у 2020. години

Редни број	Опис	Извор 01 - Општи приходи и примања из буџета	Извор 04 - Сопствени приходи буџетских корисника	Извор 13 - Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	Укупно
ПА 0013 - Спровођење судских поступака Вишег суда					
1	Финансијски план	3.773.000	1.617.000	1.000	5.391.000
2	Измењен финансијски план	3.887.000	1.137.818	1.000	5.025.818
3	Извршење расхода за социјалне доприносе на терет послодавца	3.886.517	1.130.688	0	5.017.205
4 (2-3)	Разлика	483	7.130	1.000	7.613
ПА 0014 - Административна подршка спровођењу судских поступака Вишег суда					
1	Финансијски план	6.891.165	0	0	6.891.165
2	Измењен финансијски план	6.891.165	0	0	6.891.165
3	Извршење расхода за социјалне доприносе на терет послодавца	6.890.397	0	0	6.890.397
4 (2-3)	Разлика	768	0	0	768

Расходи за социјалне доприносе на терет послодавца су извршени у оквиру планираних средстава и по прописаним стопама.

3) Социјална давања запосленима

Обрачун и исплата остале помоћи запосленим радницима

Остале помоћи запосленим радницима извршене су у укупном износу од 3.133.514 динара, од чега се износ од 59.681 динара односи на исплату солидарне помоћи запосленом за рођење детета, а износ од 3.073.833 динара на исплате запосленима на име побољшања материјалног положаја и услова рада запослених у правосуђу.

У 2020. години Суд је исплатио солидарну помоћ једном запосленом због рођења детета, у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике, како је предвиђено Посебним колективним уговором за државне органе.

Такође, Суд је у 2020. години извршио исплате осталих помоћи запосленим радницима на име побољшања материјалног положаја и услова рада запослених у правосуђу на основу члана 44. Посебног колективног уговора за државне органе у висини одређеној Решењима

Министарства правде број 401-00-411/2019-30 од 19. фебруара 2019. године и број 401-00-197/2020-30 од 30. јануара 2020. године из прихода буџета обезбеђеним у складу са чланом 51. ставом 2. Закона о судским таксама. Решењима је одређена висина новчане исплате по запосленим у нето износу од 5.500,00 динара по месецу са припадајућим порезом. Средства за ове намене одобрена су чланом 8. Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину, у оквиру главе 6.6 – Виши судови, програмске активности 0014 - Административна подршка спровођењу судских поступака Виших судова.

У 2020. години Суд је извршио десет месечних исплата запосленима на име побољшања материјалног положаја и услова рада запослених у правосуђу из извора 04 – Сопствени приходи буџетских корисника. Исплате помоћи запосленима нису вршене за април и мај 2020. године, јер Министарство правде није одобравало средства за ове намене у наведеним месецима, због проглашене ванредне ситуације у Републици Србији услед епидемије вируса COVID – 19.

Одредбама члана 51. став 2. Закона о судским таксама прописано је да се од наплаћених такси расподељује 20% за побољшање материјалног положаја запослених у судовима и јавним тужилаштвима који су судско особље и особље у јавном тужилаштву, друге расходе, као и инвестиције у складу са законом.

Чланом 120. Закона о раду прописано је да се општим актом, односно уговором о раду може утврдити право на: јубиларну награду и солидарну помоћ (тачка 1) и друга примања (тачка 4).

Чланом 69. Закона о уређењу судова прописано је да се на заснивање радног односа и на права, обавезе, стручно усавршавање, оцењивање и одговорности судског особља примењују прописи који уређују радне односе државних службеника и намештеника, ако овим законом није друкчије одређено.

Чланом 44. Посебног колективног уговора за државне органе прописано је да запосленима у судовима и јавним тужилаштвима, осим запосленима који у складу са одредбама Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције и Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, остварују право на увећану плату, могу се од прихода оствареног наплатом судских такси у складу са Законом о судским таксама, вршити месечне исплате на име побољшања материјалног положаја и услова рада. О висини ових давања одлучује министар надлежан за послове правосуђа решењем, у складу са преговорима између репрезентативног синдиката и министарства надлежног за послове правосуђа, а у поступку израде предлога буџета за наредну годину.

Чланом 17. Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину прописано је да у складу са чланом 2. тачка 31), чланом 54. и чланом 56. став 4. Закона о буџетском систему у буџетској 2020. години, неће се вршити обрачун и исплата поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда и бонуса, као и других примања из члана 120. став 1. тачка 4) Закона о раду, предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, и другим актима за директне и индиректне кориснике буџетских средстава Републике Србије и кориснике средстава организација за обавезно социјално осигурање, осим јубиларних награда за запослене и новчаних честитки за децу запослених, а што није у складу са чланом 8. истог закона и ставом 2. члана 51. Закона о судским таксама.

4) Накнаде трошкова за запослене

Обрачун и исплата накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада

Суд је интерним актом, односно Правилником о условима за остваривање права на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у Вишем суду у Крагујевцу⁶⁵ уредио право запослених на накнаду трошкова превоза, за дане када долазе на посао, у висини цене месечне

⁶⁵ број СУ-И-1-5/20 од 27.1.2020. године

претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају, односно у висини цене појединачне превозне карте на месечном нивоу у јавном саобраћају.

Исплата накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада вршена је крајем месеца за текући месец на основу евидениције о присутности на раду запослених и Решења председника Суда којим се утврђује право на новчану накнаду за долазак и одлазак са посла. У складу са интерним актом, запослени у Суду су достављали Изјаве о коришћењу превоза за долазак на рад и одлазак са рада и документацију којом доказују настали трошак превоза као што су рачун за куповину месечне претплатне карте, рачун за гориво у случају коришћења сопственог возила и друго. Запослени који користе међуградски превоз, доставили су потврде о цени месечне карте у међуградском превозу.

Суд је вршио умањење накнаде трошкова превоза за дане када запослени није долазио на посао, односно за дане државних и верских празника који су нерадни дани, боловања, плаћеног одсуства и годишњег одмора.

Суд је накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада са припадајућим порезом исплатио у укупном износу од 1.923.063 динара.

5) Награде запосленима и остали посебни расходи

Јубиларне награде

Чланом 2. став 3. Посебног колективног уговора за државне органе прописано је да изабрана, именована и постављена лица у државном органу која немају положај државног службеника или намештеника остварују право на јубиларну награду.

Чланом 46. Посебног колективног уговором за државне органе утврђено је право запосленог на јубиларну новчану награду у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 30% при сваком наредном остваривању тог права.

Запослени остварује право на јубиларну награду за навршених 10, 20, 30, 35 и 40 година рада проведених у радном односу у државном органу, органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, без обзира на то у ком органу је запослени остваривао права из радног односа. Код утврђивања права на јубиларну награду рачунају се и године рада код послодавца од кога је надлежни орган преузео надлежности, послове и запослене.

Обрачун јубиларне награде је извршен према објављеним подацима Републичког завода за статистику о висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србије. Исплата јубиларних награда запосленима са припадајућим порезима исплаћена је на основу донетих решења о утврђивању права на јубиларну награду.

Суд је у 2020. години извршио обрачун и исплату јубиларних награда за дванаест запослених у укупном износу од 909.645 динара.